

OKRESNÝ ÚRAD PREŠOV

odbor starostlivosti o životné prostredie

oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja

Námestie mieru 3, 080 01 Prešov

č. OU-PO-OSZP1-2023/002623-094

v Prešove dňa: 05. 12. 2023

ZÁVEREČNÉ STANOVISKO Z POSÚDENIA STRATEGICKÉHO DOKUMENTU Adaptačná stratégia na zmenu klímy Prešovského samosprávneho kraja

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI

1. Názov

Prešovský samosprávny kraj (ďalej tiež i „obstarávateľ“)

2. Identifikačné číslo

37 870 475

3. Adresa sídla

Námestie mieru 2, 080 01 Prešov

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

PaedDr. Milan Majerský, PhD. – predseda PSK

Námestie mieru 2, 080 01 Prešov

Tel: 051/708 11 02, predseda@psk.sk

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O STRATEGICKOM DOKUMENTE

1. Názov

Adaptačná stratégia na zmenu klímy Prešovského samosprávneho kraja

2. Charakter

Adaptačná stratégia na zmenu klímy Prešovského samosprávneho kraja (ďalej tiež i „AS PSK“) predstavuje strategický dokument, ktorý bude slúžiť Prešovskému samosprávnemu kraju (ďalej tiež i „PSK“) ako nástroj na plánovanie a rozhodovanie, pričom poskytne príležitosť, aby otázky klimatickej zmeny boli systematicky začleňované do širokej škály dokumentov spracovávaných a prijímaných v kompetencii PSK. Súčasne bude odborným východiskovým podkladom pre mestá a obce, pre ktoré vyšpecifikuje v území najvýznamnejšie dopady zmeny klímy.

Klimatická zmena je jedným z najväčších globálnych environmentálnych problémov, ktorým súčasná celosvetová spoločnosť musí čeliť.

Prijatím „Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“ a jej aktualizácie v r. 2018 sa problematika zmeny klímy a jej dopadov začala postupne začleňovať do rozvojových a strategických dokumentov na všetkých úrovniach samospráv.

Absencia takéhoto typu dokumentu na úrovni kraja, ako aj narastajúca naliehavosť a dôležitosť problematiky klimatických zmien a ich negatívnych dopadov, boli impulzom pre zabezpečenie vypracovania AS PSK.

Dokument bol spracovaný v súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, zákonom č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov, v súlade so Stratégiou adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy (aktualizácia 2018).

AS PSK je dokument bez určeného špecifického programového obdobia, ktorého zameranie vychádza z výsledkov SWOT analýz a hodnotenia potrieb jednotlivých dotknutých sektorov.

Strategický dokument bol spracovaný invariantne (1 navrhovaný variant a tzv. nulový variant).

3. Hlavné ciele

Hlavným cieľom AS PSK je zhodnotenie zraniteľnosti územia na dopady zmeny klímy v rámci prírodného prostredia, urbanizovanej krajiny, vybranej infraštruktúry a socioekonomických charakteristík územia PSK, vrátane aktivít so zameraním sa na rozčlenenie do hospodárskych sektorov – špecifických oblastí a cieľov.

AS PSK navrhuje súbory adaptačných opatrení a aktivít na dosiahnutie špecifických cieľov pre jednotlivé sektory (hodnotené špecifické oblasti), akými sú obyvateľstvo a zdravie, horninové prostredie, prírodné prostredie a biodiverzita, lesné hospodárstvo, vodné hospodárstvo, sídelné prostredie, cestovný ruch, doprava, priemysel a energetika. Implementáciou navrhovaných adaptačných opatrení možno predpokladať prioritne priame pozitívne vplyvy, ale i nepriame pozitívne vplyvy na životné prostredie a obyvateľstvo, dopad ktorých bude závislý priamo od riešeného sektora, charakteru a rozsahu implementovaných návrhov adaptačných opatrení a aktivít.

Prostredníctvom implementácie adaptačných opatrení a úloh sa zvýši pripravenosť PSK na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Pri realizácii navrhovaných adaptačných opatrení bude však nevyhnutné zabezpečiť ďalšie opatrenia, ktoré zaručia ich účinnosť a úspešnú implementáciu. Tieto doplnkové opatrenia sú nevyhnutné na dosiahnutie cieľov adaptácie a zabezpečenie ich trvalého účinku.

Adaptačná stratégia bude slúžiť ako nástroj na systematické a dôsledné začleňovanie problematiky klimatickej zmeny do širokej škály dokumentov spracovávaných a prijímaných v kompetencii kraja. Mestám a obciam bude slúžiť ako odborný východiskový podklad, vzhľadom na podrobné vyšpecifikovanie najzraniteľnejších a najcitlivejších území kraja, s rôznym stupňom adaptability na negatívne prejavy klimatických zmien. V rámci jednotlivých sektorov načrtne možnosti riešení na zmiernenie negatívnych dopadov zmeny klímy a posilnenie adaptability prostredia formou návrhu okruhov relevantných adaptačných opatrení a aktivít.

Pre dosiahnutie stanoveného celkového cieľa bola v rámci strategického dokumentu vybraná sústava 10 nasledovných špecifických cieľov:

- *Špecifický cieľ v oblasti obyvateľstva a zdravia*

Aktívne a preventívne reagovať na meniace sa klimatické podmienky a zabezpečiť adekvátne zdravé prostredie pre život, prácu, bývanie a oddych.

- *Špecifický cieľ v oblasti horninového prostredia*
Znížiť riziká na životy ľudí, majetok a životné prostredie a zamedziť degradácii prírodného prostredia, ekosystémov a ich zložiek v najohrozenejších lokalitách a regiónoch.
- *Špecifický cieľ v oblasti prírodného prostredia a biodiverzity*
Zvýšiť adaptačnú schopnosť a ekologickú stabilitu krajiny prostredníctvom lepšieho manažmentu vody pre biodiverzitu a zlepšenia adaptívneho manažmentu všetkých typov územia so zohľadnením dynamiky vývoja ekosystémov.
- *Špecifický cieľ v oblasti lesného hospodárstva*
Zvýšiť komplexným a holistickým prístupom adaptačnú schopnosť lesov na prebiehajúcu zmenu klímy.
- *Špecifický cieľ v oblasti vodného hospodárstva*
Zlepšiť adaptačnú schopnosť krajiny v oblasti vodného hospodárstva cestou lepšieho manažmentu vôd ako kľúčovej výzvy pri zmene klímy, za súčasného zvýšenia bezpečnosti obyvateľstva, ochrany kritickej infraštruktúry a krajiny, opierajúc sa okrem iného o reformu krajiny, krajinného plánovania a reformu o vodách.
- *Špecifický cieľ v oblasti poľnohospodárstva*
Zvýšiť adaptačnú schopnosť obhospodarovania poľnohospodárskej krajiny uplatňovaním opatrení zameraných na ochranu pôdy, prírodných zdrojov a podporou biodiverzity poľnohospodárskej krajiny a podporou udržateľnej rastlinnej a živočíšnej výroby.
- *Špecifický cieľ v oblasti sidelného prostredia*
Zvyšovať dlhodobú odolnosť miest PSK voči prejavom klimatickej zmeny.
- *Špecifický cieľ v oblasti cestovného ruchu*
Podporovať rozvoj cestovného ruchu v kraji s ohľadom na očakávané klimatické zmeny.
- *Špecifický cieľ v oblasti dopravy*
Zabezpečiť bezpečnú a spoľahlivú dopravnú obsluhu v PSK.
- *Špecifický cieľ v oblasti priemyslu a energetiky*
Zaistiť bezpečnosť zdrojov energie a nadväznej infraštruktúry a priemyslových zariadení v PSK.

4. Stručný opis obsahu strategického dokumentu

Navrhovaný strategický dokument pozostáva z 244 strán textu, vrátane tabuľkových a grafických častí.

Textová časť strategického dokumentu je rozdelená na tri hlavné časti (analytická, syntetická a návrhová časť), grafické prílohy sú v podobe pätnástich mapových výstupov.

AS PSK sa člení nasledovne:

A. Analytická časť

1. Úvod

- 1.1. Cieľ dokumentu
- 1.2. Teoretické východiská
- 1.3. Kontinuita – kontext na doterajšie stratégie
- 1.4. Metodika stanovenia zraniteľnosti územia PSK

2. Vývoj zmeny klímy a jej scenár pre územie PSK

- 2.1. Klimatické pomery a ich vývoj

3. Analýzy, charakteristika riešeného územia smerujúca k zraniteľnosti územia

- 3.1. Identifikácia adaptačnej kapacity v sektore obyvateľstvo a ľudské zdravie
- 3.2. Identifikácia adaptačnej kapacity v sektore horninové prostredie

- 3.3. Identifikácia adaptačnej kapacity v sektore biodiverzity
- 3.4. Identifikácia adaptačnej kapacity v sektore lesné hospodárstvo
- 3.5. Identifikácia adaptačnej kapacity v sektore vodné hospodárstvo
- 3.6. Identifikácia adaptačnej kapacity v sektore poľnohospodárstvo
- 3.7. Identifikácia adaptačnej kapacity v sektore sídelné prostredie
- 3.8. Identifikácia adaptačnej kapacity v sektore cestovný ruch
- 3.9. Identifikácia adaptačnej kapacity v sektore doprava
- 3.10. Identifikácia adaptačnej kapacity v sektore priemysel a energetika

B. Syntetická časť

1. Cieľ syntetickej časti

2. Prejavy zmeny klímy

- 2.1. Klimatické scenáre IPPC v roku 2021
- 2.2. Prejavy zmeny klímy na Slovensku
- 2.3. Hodnotenie indikátorov expozície PSK, porovnanie medzi hodnotenými obdobiami 1981-2010 a 2021-2040

3. Identifikácia zraniteľnosti hlavných hospodárskych sektorov kraja

- 3.1. Riziká zraniteľnosti v sektore ľudské zdravie
- 3.2. Riziká zraniteľnosti v sektore horninové prostredie
- 3.3. Riziká zraniteľnosti v sektore biodiverzity
- 3.4. Riziká zraniteľnosti v sektore lesného hospodárstva
- 3.5. Riziká zraniteľnosti v sektore vodného hospodárstva
- 3.6. Riziká zraniteľnosti v sektore poľnohospodárstva
- 3.7. Riziká zraniteľnosti v sektore sídelné prostredie
- 3.8. Riziká zraniteľnosti v sektore cestovný ruch
- 3.9. Riziká zraniteľnosti v sektore doprava
- 3.10. Riziká zraniteľnosti v sektore priemysel a energetika

C. Návrhová časť

1. Úvod

- 1.1. Väzba na hlavné súvisiace dokumenty
- 1.2. Väzba na súvisiace dokumenty PSK
- 1.3. Manažérsky súhrn analýz zraniteľnosti a rizík

2. Návrh cieľov a opatrení návrhovej časti

- 2.1. Hlavný cieľ a opatrenia
- 2.2. Sústava špecifických cieľov

3. Návrh adaptačných opatrení

- 3.1. Obyvateľstvo a zdravie
- 3.2. Horninové prostredie
- 3.3. Prírodné prostredie a biodiverzita
- 3.4. Lesné hospodárstvo
- 3.5. Vodné hospodárstvo
- 3.6. Poľnohospodárstvo
- 3.7. Sídelné prostredie
- 3.8. Cestovný ruch
- 3.9. Doprava
- 3.10. Priemysel a energetika

4. Podpora implementácie

5. Prehľad možností finančných mechanizmov na tvorbu a realizáciu adaptačných stratégií

- 5.1. Zákon č. LP/2021/526 o príspevkoch z fondov európskej únie a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- 5.2. Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky

- 5.3. Program LIFE 2021-2027
- 5.4. Operačný program Slovensko
- 5.5. Strategický plán Spoločnej Poľnohospodárskej politiky 2023-2027
- 6. Katalóg navrhovaných opatrení
  - 6.1. Štruktúra katalógu
  - 6.2. Zoznam adaptačných opatrení katalógu
  - 6.3. Katalóg
- 7. Prehľad projektov relevantných subjektov na území PSK
- 8. Implementácia adaptačnej stratégie na zmenu klímy PSK – návrh možností
- 9. Literatúra
- 10. Zoznam skratiek

Prílohy:

- Mapová príloha č. 1: Administratívna mapa PSK
- Mapová príloha č. 2: Využitie územia v PSK
- Mapová príloha č. 3: Tepelná mapa PSK
- Mapová príloha č. 4: Moisture index PSK
- Mapová príloha č. 5: NDVI PSK
- Mapová príloha č. 6: Klimatické oblasti – PSK
- Mapová príloha č. 7: Priemerná ročná teplota vzduchu – PSK
- Mapová príloha č. 8: Priemerný počet tropických dní – PSK
- Mapová príloha č. 9: Priemerný ročný úhrn zrážok – PSK
- Mapová príloha č. 10: Počet epizód sucha podľa relatívneho Z-indexu – PSK
- Mapová príloha č. 11: Priemerný sezónny počet dní so snežením – PSK
- Mapová príloha č. 12: Lesné vegetačné stupne – PSK
- Mapová príloha č. 13: Lokality identifikovaných zosuvov – PSK
- Mapová príloha č. 14: Vybavenie verejnou kanalizáciou – PSK
- Mapová príloha č. 15: Celková zraniteľnosť voči klimatickej zmene – PSK

5. Vzťah k iným strategickým dokumentom

Strategický dokument sa pripravoval v súlade s relevantnými medzinárodnými, európskymi, národnými a regionálnymi dokumentmi:

- Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (UNFCCC), prijatý v r. 1992 s cieľom stabilizovať atmosférickú koncentráciu skleníkových plynov na bezpečnú úroveň.
- Kjótsky protokol prijatý v r. 1997.
- Medzivládny panel o zmene klímy (IPCC – Intergovernmental Panel on Climate Change), ktorého úlohou je analyzovať klimatické prostredie a riziká v zmene klímy najmä na leteckú a lodnú dopravu, telekomunikácie, vesmírny program a pod. V hodnotiacich správach IPCC sú zhromažďované vedecké a expertné informácie o stave a zmene klímy.
- Parížska dohoda z 12.12.2015 globálna dohoda o zmene klímy, ktorej cieľom je obmedziť rast globálnej teploty do konca storočia o maximálne 2 °C a podľa možnosti významne pod túto hodnotu, len o 1,5 °C v porovnaní s predindustriálnym obdobím.

Dokument plne rešpektuje legislatívu EÚ v oblasti zmeny klímy:

- Zelená kniha – Prispôsobenie sa zmene klímy v Európe – Možnosti na uskutočnenie opatrení na úrovni EÚ, 2007.
- Biela kniha – Adaptácia na zmenu klímy – Európsky rámec opatrení, 2009.
- Stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy, 2013 – Stratégia stanovila rámec a mechanizmy na zvýšenie pripravenosti EÚ a zlepšenie koordinácie adaptačných aktivít.

- Súčasne predstavuje dlhodobú stratégiu na zvýšenie odolnosti EÚ na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy na všetkých úrovniach a v súlade s cieľmi stratégie Európa 2020.
- CLIMATE ADAPT – Európska agentúra pre životné prostredie so sídlom v Kodani uviedla interaktívny nástroj CLIMATE ADAPT, európsku platformu pre prispôsobovanie sa klimatickej zmene <http://climate-adapt.eea.europa.eu>.
  - Európska zelená dohoda zo dňa 11.12.2019. Nová stratégia rastu, ktorej cieľom je transformovať hospodárstvo EÚ v záujme udržateľnej budúcnosti, kde budú do roku 2050 čisté emisie skleníkových plynov na nule a kde hospodársky rast nezávisí od využívania zdrojov.
  - V r. 2018 EÚ prijala ako nové právne predpisy, ktoré sú súčasťou balíka opatrení v oblasti čistej energie revidovanú smernicu o energetickej efektívnosti, revidovanú smernicu o energii z obnoviteľných zdrojov a nariadenie o riadení energetickej únie.
  - V r. 2018 prijala EÚ nové nariadenie na zlepšenie ochrany a obhospodarovania pôdy a lesov.
  - V máji 2018 sa rozhodlo o prísnejších limitoch emisií z osobných áut a dodávok, ktorými sa má dosiahnuť, aby od r. 2030 nové osobné automobily vypúšťali v priemere o 37,5% menej CO₂ a nové dodávky v priemere o 31% menej CO₂ v porovnaní s úrovňami z r. 2021.
  - Navýšenie klimatického cieľa EÚ do r. 2030 na úrovni 55% domáceho zníženia čistých emisií oproti roku 1990 znamená, že sa bude musieť prísť k prehodnoteniu klimatických cieľov v rámci rôznych sektorov a tiež k úpravám aktuálne platných predpisov. Detailne ich popisuje Oznámenie Komisie EÚ Ambicióznejšie klimatické ciele pre Európu na rok 2030. Investícia do klimaticky neutrálnej budúcnosti v prospech našich občanov (COM/2020/562 final).
  - Stratégia EÚ v oblasti lesov z r. 2013 pre lesy a lesnícko-drevársky komplex.
  - Spoločná poľnohospodárska politika 2014 – 2020.
  - Stratégia EÚ pre zelenú infraštruktúru – Zveľadenie prírodného kapitálu Európy (2013 – 2020).
  - Európska zelená dohoda, 2020.
  - Európska stratégia pre lesy 2014 – 2020.

Strategický dokument nadväzuje na národné aktivity SR v oblasti zmeny klímy:

- Národná správa o zmene klímy.
- Národné správy o inventarizácii emisií skleníkových plynov SR.
- Agenda 2030 - Dobré zdravie.
- Strategický rámec starostlivosti o zdravie pre roky 2014 – 2030.
- Informácie o súčasných a budúcich opatreniach v sektore LULUCF (využívanie pôdy a lesné hospodárstvo) podľa čl. 10 rozhodnutia EP a Rady č. 529/2013 EÚ.
- Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy – aktualizácia, 2018.
- Nízkouhlíková stratégia rozvoja SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 (NUS SR).
- Zelenšie Slovensko: Stratégia environmentálnej politiky SR do roku 2030 (schválená uznesením vlády SR č. 87/2019).
- Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatok vody – Hodnota je voda (schválený uznesením vlády SR č. 478/2018).
- Integrovaný a klimatický plán na roky 2021 – 2030 spracovaný podľa nariadenia a Rady (EÚ) č. 2018/1999 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, MH SR, 2019.
- Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy, MŽP SR 2021.

A taktiež vychádza z kľúčových strategických dokumentov PSK:

- Územný plán Prešovského samosprávneho kraja, Slovak Medical Company, a.s. Prešov, 2019.
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2014 – 2020, I.U.N.EX PERSON, spol. s r.o., Banská Bystrica, 2014.
- Program rozvoja vidieka Prešovského samosprávneho kraja, Regionálna Inovačná Agentúra z.p.o., Košice, 2015.
- Regionálna integrovaná územná stratégia Prešovského kraja na roky 2014 – 2020, gestor Prešovský samosprávny kraj, 2016.

III. OPIS PRIEBEHU PRÍPRAVY A POSUDZOVANIA

Posudzovanie vplyvu strategického dokumentu zabezpečovalo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie (ďalej tiež i „príslušný orgán“). AS PSK podlieha povinnému hodnoteniu podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon EIA“).

1. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania

Spracovanie AS PSK je jednou z úloh, ktorá vyplýva z a nadväzuje na existujúce strategické dokumenty.

AS PSK bola spracovávaná súbežne s Analytickou časťou Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja 2021-2030 (PHRSR PSK). Jej závery, ciele, opatrenia a navrhované aktivity v jednotlivých hodnotených sektoroch budú premietnuté do strategickej a návrhovej časti PHRSR PSK tak, aby tieto dokumenty boli navzájom previazané.

Relevantné navrhované adaptačné opatrenia budú zapracované aj do Nízkouhlíkovej stratégie PSK.

Závery a odporúčania AS PSK budú premietnuté aj do záväznej časti ÚPN PSK, čím sa opatrenia a aktivity stanú záväznými aj pre územné plány obcí. Týmto sa zabezpečí úzke prepojenie s ťažiskovými strategickými dokumentmi a napĺňanie cieľov stanovených v AS PSK.

Analýza, návrh cieľov, opatrení a aktivít bola sústredená do relevantných sektorov, ktoré sú zmenami klimatických podmienok najviac zasiahnuté. Záber týchto opatrení a aktivít je pomerne široký a vo veľkej miere sa bude týkať realizácie aktivít na území miest a obcí. Väčšia časť priamej zodpovednosti bude tak na mestských a obecných samosprávach. Krajská samospráva bude prioritne zodpovedať za iniciovanie, hľadanie možností a realizovanie adaptačných opatrení v organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK a v nehnuteľnostiach vo vlastníctve PSK. Taktiež bude nápomocná samosprávam pri zvyšovaní možnosti realizácie zámerov a projektov zameraných na znižovanie následkov a zvyšovanie odolnosti hlavne „voľnej“ krajiny voči zmenám klímy. Nemalú úlohu môžu zohrať i rôzne spôsoby propagácie adaptačných opatrení – brožúry, letáky a tiež pomoc obciam s prípravou projektov a aktivít.

Následný stupeň AS PSK, resp. jej implementácie, bude predstavovať „akčný plán“, ktorý stanoví konkrétne ciele (krátkodobé, strednodobé a dlhodobé), opatrenia a aktivity v rámci jednotlivých sektorov zamerané na priamu súvislosť s kompetenciami krajskej samosprávy v úzkom prepojení na PHRSR PSK. Akčný plán bude rozpracovaním aktivít až na konkrétne úlohy a stanoví merateľné ukazovatele efektívnosti navrhovaných opatrení a aktivít. Jeho súčasťou bude zadefinovanie projektových zámerov, ktoré bude možné realizovať prostredníctvom projektov z vlastných zdrojov, ako aj z projektov financovaných z externých zdrojov. Akčný plán predstavuje prehľadný a efektívny nástroj na monitoring

vecného plnenia prijatých úloh, a tiež jeho pravidelná aktualizácia reaguje na aktuálne zmeny vnútorného i vonkajšieho prostredia.

Monitoring a vyhodnotenie plnenia akčných plánov bude vychádzať zo zaužívanej praxe a postupov v rámci schvaľovacích mechanizmov PSK.

Strategický dokument AS PSK bol vypracovaný pod gesciou PaedDr. Milana Majerského, PhD., predsedu Prešovského samosprávneho kraja, odborom strategického rozvoja PSK s vedúcou PaedDr. Martinou Slivkovou, PhD, MBA. Za realizačné veci v procese prípravy a schvaľovania strategického dokumentu je zodpovedná Mgr. Janette Dugasová.

Prvé pracovné stretnutie k príprave AS PSK sa konalo dňa 09.09.2021 o 13:00 hod v priestoroch Prešovského samosprávneho kraja, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov. Úvodná a analytická časť boli spracované do 04.11.2021, časť Syntéza bola spracovaná do 18.12.2021, návrhová časť do 05.03.2022. Zapracovanie pripomienok z procesu SEA a Zastupiteľstva PSK a záverečná finalizácia predmetného strategického dokumentu prebieha do decembra 2023.

Na svojich zasadnutiach bola pravidelne informovaná Komisia územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia zriadená pri Zastupiteľstve PSK o priebehu spracovania strategického dokumentu, ako aj procese SEA, a to na zasadnutiach v dňoch 25.02.2021, 23.09.2021, 07.04.2022, 22.09.2022, 13.03.2023 a 21.08.2023. Predsedom komisie je PaedDr. Miroslav Benko, PhD., MBA, LL.M. (poslanec Zastupiteľstva PSK). Prerokovanie informácie o AS PSK sa uskutočnilo aj dňa 21.04.2022 v rámci zasadnutia Komisie regionálneho rozvoja a cestovného ruchu pri Zastupiteľstve PSK.

Pri príprave strategického dokumentu sa aktívne pracovalo so súčasnými stratégiami a koncepciami na medzinárodnej, národnej aj regionálnej úrovni. Nastavenie stratégie nesmie byť v rozpore s už platnými dokumentami.

Navrhovaný strategický dokument podliehal posudzovaniu vplyvov na životné prostredie.

- Oznámenie o strategickom dokumente

Príslušnému orgánu štátnej správy vo veci posudzovania, Okresnému úradu Prešov, odboru starostlivosti o životné prostredie, oddeleniu ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja (ďalej len „príslušný orgán“), obstarávateľ, Prešovský samosprávny kraj v zastúpení predsedom PaedDr. Milanom Majerským, PhD., predložil listom zo dňa 19.04.2022 podľa § 5 zákona EIA oznámenie o strategickom dokumente „Adaptačná stratégia na zmenu klímy Prešovského samosprávneho kraja“, čím začalo zisťovacie konanie o posudzovaní strategického dokumentu v súlade s § 7 zákona EIA.

Oznámenie o strategickom dokumente vypracovala Mgr. Janette Dugasová, Úrad Prešovského samosprávneho kraja, odbor strategického rozvoja, oddelenie územného plánovania a životného prostredia, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov.

Príslušný orgán podľa § 56 písm. a) zákona EIA, v súlade s § 6, ods. 1 zákona EIA obstarávateľovi oznámil adresu, na ktorú môže verejnosť predkladať svoje stanoviská, vyzval obstarávateľa na zverejnenie oznámenia o strategickom dokumente spolu s informáciou, kde možno do oznámenia o strategickom dokumente nahliadnuť, robiť z neho výpisy, odpisy alebo na vlastné náklady kópie. V súlade s § 6 ods. 2 písm. a), b) zákona EIA zverejnil oznámenie o strategickom dokumente na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej MŽP SR), zároveň oznámil miesto a čas konania konzultácie podľa §63 zákona EIA. Listom č. OU-PO-OSZP1-2022/027792-003 zo dňa 24. 05. 2022 príslušný orgán vyzval v zmysle § 6 ods. 5 zákona EIA dotknuté obce, aby do 3 pracovných dní do doručenia oznámenia o dokumente informovali verejnosť v mieste obvyklým spôsobom a zároveň oznámili verejnosti, kde a kedy možno do oznámenia nahliadnuť a robiť si z neho odpisy, výpisy alebo na vlastné náklady zhotoviť kópie. Oznámenie o strategickom

dokumente bolo elektronicky doručené každej obci Prešovského samosprávneho kraja. V tlačenej forme bol dokument dostupný na Úrade PSK a príslušnom orgáne. Svoje stanoviská k oznámeniu o strategickom dokumente mohla predkladať verejnosť počas 15 dní odo dňa jeho zverejnenia. Príslušný orgán zároveň doručil oznámenie o strategickom dokumente na zaujatie stanoviska obstarávateľovi, schvaľujúcemu orgánu a dotknutému orgánu, tieto mali príslušnému orgánu doručiť svoje písomné stanovisko do 15 dní od doručenia oznámenia.

Príslušný orgán podľa § 7 zákona EIA posúdil navrhovaný strategický dokument z hľadiska jeho lokalizácie, povahy, veľkosti, charakteru, prevádzkových podmienok vzťahu k iným strategickým dokumentom, environmentálnym problémom územia, vrátane zdravotných problémov, relevantných z hľadiska strategického dokumentu, povahy environmentálnych vplyvov vrátane vplyvov na zdravie, ako sú pravdepodobnosť, trvanie, frekvencia, kumulatívny charakter vplyvov, možnosť vrátenia do pôvodného stavu, veľkosť a rozsah, hodnoty a zraniteľnosti pravdepodobne dotknutého územia z hľadiska zvláštnych prírodných charakteristík alebo kultúrneho dedičstva, prekročených noriem kvality životného prostredia alebo hraničných hodnôt, alebo intenzívneho využívania územia, environmentálnych rizík vrátane zdravotných rizík, cezhraničného charakteru vplyvov, vzťahu k hodnotným a citlivým oblastiam, významu strategického dokumentu pre uplatňovanie osobitných predpisov v oblasti životného prostredia podľa kritérií v zmysle prílohy č. 3 zákona EIA. Prihliadal aj na náležitosti oznámenia o strategickom dokumente v zmysle § 5 a prílohy č. 2 zákona EIA. Zohľadnil aj písomné stanoviská k oznámeniu o strategickom dokumente, ktoré podľa § 6 ods. 6 zákona EIA obdržal od zainteresovaných subjektov.

- Rozsah hodnotenia

Zo stanovísk doručených k oznámeniu o strategickom dokumente vyplynuli požiadavky vo vzťahu k strategickému dokumentu, ktoré boli premietnuté do rozsahu hodnotenia. Návrh rozsahu hodnotenia bol určený podľa § 8 zákona EIA. Rozsah hodnotenia (list č. OU-PO-OSZP1-2022/027792-032 zo dňa 14.09.2022) obsahoval varianty pre ďalšie hodnotenie, rozsah hodnotenia so všeobecnými podmienkami a špecifickými požiadavkami, sformulovanými na základe požiadaviek v stanoviskách doručených k oznámeniu o strategickom dokumente. V rozsahu hodnotenia sa rozhodlo o vypracovaní správy o hodnotení navrhovaného strategického dokumentu. Pre hodnotenie nebol ustanovený časový harmonogram ani žiadne špecifické požiadavky limitujúce časový rozsah. Špecifické požiadavky spočívali v požiadavke primerane sa zaoberať predpokladanými vplyvmi a vyhodnotiť zásahy do chránených území a biotopov chránených druhov vrátane biotopov chránených druhov v zastavaných územiach, mieru fragmentácie hodnotných krajinných prvkov, narušenie migračných trás, zásahy do prvkov územného systému ekologickej stability, ovplyvnenie krajinného rázu, riziko šírenia invázných druhov. Požiadavkou bolo taktiež vyhodnotiť kumulatívny vplyv rozvojových zámerov susedných krajov (zohľadniť nielen aktuálny stav, ale aj prebiehajúce procesy aktualizácie strategických dokumentov). Bolo potrebné primerane miere úrovne strategického dokumentu, zaoberať sa v správe o hodnotení i posúdení vplyvov strategického dokumentu resp. jeho prvkov na územia sústavy NATURA 2000 v zmysle čl. 6.3 Smernice 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín, a to buď priamo v texte správy o hodnotení alebo v samostatnej prílohe správy o hodnotení strategického dokumentu. Požadovalo sa vypracovať návrh opatrení na zmiernenie negatívnych vplyvov na záujmy ochrany prírody. V prípade objavenia sa nových skutočností súvisiacich s predmetom posudzovania, tieto uviesť v správe o hodnotení. V podobe samostatnej kapitoly správy o hodnotení bolo požadované zhodnotiť splnenie jednotlivých bodov rozsahu hodnotenia. Bolo potrebné

v návrhu samotného strategického dokumentu primerane zohľadniť pripomienky dotknutých orgánov k oznámeniu o strategickom dokumente.

Príslušný orgán rozposlal rozsah hodnotenia strategického dokumentu zainteresovaným subjektom, zverejnil na webovom sídle MŽP SR, rozsah hodnotenia zverejnil aj obstarávateľ. Verejnosť, dotknuté obce, dotknuté samosprávne kraje, dotknuté orgány a ďalšie osoby mali priestor 10 dní od zverejnenia na predkladanie pripomienok k rozsahu hodnotenia príslušnému orgánu. Pripomienkové konanie k rozsahu hodnotenia začalo dňa 28.09.2022 a bolo ukončené dňa 07.10.2022.

2. Orgán kompetentný na prijatie strategického dokumentu

Zastupiteľstvo Prešovského samosprávneho kraja

3. Druh prijatia, rozhodnutia

Uznesenie zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja

4. Vypracovanie Správy o hodnotení strategického dokumentu

Správa o hodnotení bola vypracovaná podľa prílohy č. 4 zákona EIA a rozsahu hodnotenia strategického dokumentu. Správu o hodnotení strategického dokumentu vypracovala spoločnosť EKOJET, s.r.o., Bratislava, júl/2023.

Správa o hodnotení strategického dokumentu bola vypracovaná podľa rozsahu hodnotenia vydaného Okresným úradom Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja (list č. OU-PO-OSZP1-2022/027792-032 zo dňa 14. 09. 2022). Správu o hodnotení strategického dokumentu spolu s navrhovaným strategickým dokumentom „Adaptačná stratégia na zmenu klímy Prešovského samosprávneho kraja“ doručil príslušnému orgánu Prešovský samosprávny kraj v zastúpení predsedom PaedDr. Milanom Majerským, PhD. v zmysle § 9 zákona EIA dňa 24.08.2023. Obstarávateľ zároveň požiadal o začatie posudzovania vplyvov na životné prostredie. Správa o hodnotení strategického dokumentu bola predložená v požadovanom počte tlačenej verzie a na elektronickom nosiči dát. Príslušný orgán zverejnil správu o hodnotení strategického dokumentu na webovom sídle MŽP SR, listom č. OU-PO-OSZP1-2023/002623-037 zo dňa 30.08.2023 a zároveň bola správa o hodnotení strategického dokumentu rozoslaná v zmysle § 10 ods. 3 zákona EIA na zaujatie stanoviska dotknutým orgánom, dotknutým obciam, schvaľujúcemu orgánu a štátnemu orgánu ochrany prírody a krajiny. Dotknutá obec mala v zmysle §11 ods. 1 zákona EIA do 3 pracovných dní od doručenia oznámenia o správe o hodnotení strategického dokumentu informovať verejnosť v mieste obvyklým spôsobom a zároveň verejnosti oznámiť, kedy a kde je možné do správy o hodnotení strategického dokumentu a do návrhu strategického dokumentu nahliadnuť, robiť z nej výpisy, odpisy alebo na vlastné náklady vyhotoviť kópie a mala zároveň uviesť, v akej lehote môže verejnosť podávať pripomienky a označiť miesto, kde ich môžu podávať. Správa o hodnotení strategického dokumentu bola verejnosti prístupná najmenej po dobu 21 dní od jej doručenia. Verejnosť mohla podľa § 12 ods. 2 zákona EIA doručiť písomné stanovisko najneskôr do 21 dní odo dňa zverejnenia informácie o správe o hodnotení strategického dokumentu, pričom bolo upozornené, že na stanoviská doručené po uplynutí uvedenej lehoty nemusí príslušný orgán prihliadať. Podľa § 63 zákona EIA bolo možné v prípade potreby vykonať konzultácie počas celého procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu na základe vopred dohodnutého termínu na Okresnom úrade Prešov, odbore starostlivosti o životné prostredie. Obstarávateľ do uplynutia doby sprístupnenia správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu mal zabezpečiť v spolupráci s príslušným orgánom ich verejné prerokovanie podľa § 11 ods. 3 zákona EIA v zmysle listu

príslušného orgánu č. OU-PO-OSZP1-2023/002623-038 zo dňa 30.08.2023. Oznámenie o strategickom dokumente bolo elektronicky doručené každej obci Prešovského samosprávneho kraja. V tlačenej forme bol dokument dostupný na Úrade PSK a na príslušnom orgáne. Správa o hodnotení strategického dokumentu bola zostavená v zmysle § 9 zákona EIA, obsah a štruktúra správy o hodnotení strategického dokumentu zodpovedá požiadavkám prílohy č. 4 zákona EIA. Správa o hodnotení strategického dokumentu, spolu s vlastným strategickým dokumentom, boli elektronicky doručené každej obci Prešovského samosprávneho kraja. V tlačenej forme boli dokumenty dostupné na Úrade PSK a na príslušnom orgáne.

5. Posúdenie správy o hodnotení strategického dokumentu

Odborný posudok k správe o hodnotení podľa § 13 zákona EIA vypracovala Mgr. Erika Kočická, PhD., ktorá je zapísaná ako fyzická osoba v zozname odborne spôsobilých osôb pod číslom 352/2003-OPV, Odbor činnosti: 2r geografia, 3o územný rozvoj a územné plánovanie podľa vyhlášky MŽP SR č. 113/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie (ďalej len spracovateľ posudku).

Za spracovateľa posudku bol príslušným orgánom určený listom č. OU-PO-OSZP1-2023/002623-084 zo dňa 09.10.2023 podľa § 13 zákona EIA. Dátum doručenia listu – 16.10.2023.

Posudok a návrh záverečného stanoviska bol vypracovaný na základe predloženej správy o hodnotení strategického dokumentu, návrhu strategického dokumentu, záznamu z verejného prerokovania navrhovaného strategického dokumentu, doručených písomných stanovísk od jednotlivých subjektov procesu posudzovania, doplňujúcich podkladov od obstarávateľa, vyjadrení spracovateľa AS PSK a správy o hodnotení a na základe vlastných poznatkov spracovateľa posudku, konzultácií s obstarávateľom a spracovateľom správy o hodnotení, príslušných právnych predpisov a noriem.

Odborný posudok je spracovaný podľa § 13 ods. 8,9 zákona EIA, záverečné stanovisko je spracované podľa osnovy uvedenej v prílohe č. 6 zákona EIA. Spracovateľ posudku v jeho závere konštatuje, že správa o hodnotení strategického dokumentu je vypracovaná na dostatočnej úrovni, vyhovujúca a dostatočne vypovedajúca, spĺňa požiadavky a ciele procesu strategického posudzovania vplyvov na životné prostredie v zmysle zákona EIA. Správa o hodnotení strategického dokumentu spĺňa požiadavky procesnosti zákona EIA.

Pri záverečnom hodnotení spracovateľ posudku odporučil schválenie strategického dokumentu s tým, že bude doplnený v zmysle pripomienok došlých stanovísk k správe o hodnotení a verejného prerokovania.

6. Stanoviská predložené k správe o hodnotení a k návrhu strategického dokumentu a ich vyhodnotenie

Na základe požiadavky príslušného orgánu boli k návrhu strategického dokumentu AS PSK a k správe o hodnotení strategického dokumentu AS PSK doručené v termínoch podľa § 12 ods. 1 a 2 zákona EIA nasledujúce stanoviská:

1. Obec Plavnica (č. PL-2023/343-OCÚ-001 zo dňa 05.09.2023)

Bez pripomienok - informácia o zverejnení správy o hodnotení strategického dokumentu AS PSK.

2. Obec Buglovce (č. OcUBU64/2023-02 zo dňa 06.09.2023)

Bez pripomienok - informácia o zverejnení správy o hodnotení strategického dokumentu AS PSK.

3. Obec Nová Lesná (č. OCÚNL2461/2023, S-225 zo dňa 06.09.2023)

Bez pripomienok - informácia o zverejnení správy o hodnotení strategického dokumentu AS PSK.

4. Okresný úrad Stropkov, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OU-SP-OSZP-2023/003431-002-Šk zo dňa 07.09.2023)

Po preštudovaní správy o hodnotení a návrhu strategického dokumentu z hľadiska ochrany ovzdušia nemáme pripomienky.

5. Hlavný banský úrad, Banská Štiavnica (list č. 720-1133/2023 zo dňa 08.09.2023)

Bez vyjadrenia - postúpenie podania miestne príslušnému správne orgánu – Obvodnému banskému úradu v Košiciach, v zmysle §1 písm. c) bod 13. vyhlášky MH SR č. 146/2020, ktorou sa ustanovujú obvody pôsobnosti obvodných banských úradov v znení neskorších predpisov.

6. Okresný úrad Medzilaborce, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OU-ML-OSZP-2023/000538-002 zo dňa 08.09.2023)

Z hľadiska záujmov štátnej vodnej správy k správe o hodnotení strategického dokumentu a k návrhu strategického dokumentu nemáme žiadne pripomienky.

7. Mesto Snina (list č. Výst.2023/4255-03-Br zo dňa 08.09.2023)

Mesto Snina ako dotknutá obec podľa § 12 ods. 1 zákona EIA k oznámeniu o správe o hodnotení strategického dokumentu AS PSK nemá pripomienky.

8. Mesto Spišská Belá (list č. MÚSB-2023/8101 zo dňa 08.09.2023)

Bez pripomienok - informácia o zverejnení správy o hodnotení strategického dokumentu AS PSK.

9. Mesto Spišská Belá (list č. MÚSB-2023/810102 zo dňa 08.09.2023)

Mesto Spišská Belá ako dotknutá obec podľa § 3 písm. q) zákona EIA nemá námietky voči správe o hodnotení strategického dokumentu AS PSK.

Stanovisko zároveň uvádza informáciu o zverejnení správy o hodnotení strategického dokumentu AS PSK.

10. Obec Baldovce (list č. 2023/030-010 zo dňa 08.09.2023)

Bez pripomienok - informácia o zverejnení správy o hodnotení strategického dokumentu AS PSK.

11. Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OU-SL-OSZP-2023/007820-002 zo dňa 12.09.2023)

Z vodohospodárskeho hľadiska v zmysle § 28 ods. 2 písm. j) zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) nemáme k strategickému dokumentu AS PSK žiadne pripomienky.

12. Okresný úrad Medzilaborce, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OU-ML-OSZP-2023/000542-003 zo dňa 12.09.2023)

Z hľadiska záujmov odpadového hospodárstva nemáme námietky k predmetnej správe o hodnotení ani k návrhu strategického dokumentu.

13. Okresný úrad Medzilaborce, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OU-ML-OSZP-2023/000547-002 zo dňa 12.09.2023)

Z hľadiska záujmov ochrany ovzdušia nemáme námietky k predmetnej správe o hodnotení ani k návrhu strategického dokumentu.

14. Obec Nová Ľubovňa (list č. SAK2023/002; MIZ2023/004 zo dňa 13.09.2023)

Obec Nová Ľubovňa nemá pripomienky k uvedenému dokumentu. Oznámenie o dokumente bolo zverejnené dňa 06.09.2023 na úradnej tabuli obce, po uplynutí doby zverejnenia najmenej 21 dní Vám bude doručená kópia oznámenia s vyznačenou dobou zverejnenia.

15. Obec Vyšná Jablonka (list zo dňa 13.09.2023)

Bez pripomienok - informácia o zverejnení správy o hodnotení strategického dokumentu AS PSK.

16. Dopravný úrad, Bratislava (list č. 21436/2023/ROP-2, 21436/2023/ROP-002-P/46588 zo dňa 14.09.2023)

Dopravný úrad, ako dotknutý orgán štátnej správy na úseku civilného letectva v zmysle ustanovenia § 28 ods. 3 zákona č. 14/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, Vám oznamuje, že k správe o hodnotení strategického dokumentu ani k samotnému návrhu strategického dokumentu, v ktorom sú požiadavky Dopravného úradu, uplatnené stanoviskom k oznámeniu o strategickom dokumente zapracované, nemá žiadne pripomienky.

17. Okresný úrad Poprad, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OU-PP-OSZP-2023/022909-002 zo dňa 14.09.2023)

Z hľadiska ochrany vodných pomerov nemáme pripomienky k správe o hodnotení a k návrhu strategického dokumentu za predpokladu *dodržania zákona NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách* a o zmene zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami.

18. Mesto Stará Ľubovňa (list č. 21303/2023; 2791/2023 zo dňa 14.09.2023)

Mesto Stará Ľubovňa po preštudovaní správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu v zmysle § 12 ods. 1 zákona EIA nemá pripomienky.

19. Obec Veľká Lesná (e-mail zo dňa 18.09.2023)

Obec Veľká Lesná nemá námietky voči strategickému dokumentu AS PSK.

20. Obec Zbudská Belá (list zo dňa 18.09.2023)

Obec Zbudská Belá nemá žiadne pripomienky a námietky k AS PSK.

21. Ministerstvo dopravy SR, Sekcia stratégie dopravy (list č. 26522/2023/SSD/82447 zo dňa 19.09.2023)

Oznámenie o strategickom dokumente berie MD SR na vedomie, zároveň má nasledovné pripomienky a požiadavky k strategickému dokumentu:

- str. 21 – upozorňujeme na nesprávne údaje v tabuľke – Rozsah cestnej siete PSK. Predmetné údaje žiadame aktualizovať podľa štatistických prehľadov zverejnených na stránke Slovenskej správy ciest, Stav cestnej siete k 01.01.2023;
- str. 22 – žiadame opraviť údaje v tabuľke – Železničné trate PSK (označenie multimodálny koridor Va a Pobaltský sa už nepoužíva);
Územím Prešovského samosprávneho kraja prechádza koridor Rýn – Dunaj patriaci do základnej siete TEN-T; Koridor Rýn – Dunaj – Št. hr. SK/CZ (Púchov – nákladná doprava/Čadca – osobná doprava) – Žilina – št. hr. SK/UA (Čierna n/T.);
- taktiež územím Prešovského samosprávneho kraja prechádzajú železničné nákladné koridory:
RFC 9 – Česko-slovenský – Púchov št. hr./Čadca št. hr. – Žilina – Košice – Čierna n/T. št. hr./Maťovce št. hranica;
RFC 11 Amber – Plaveč št. hr. – Prešov – Košice – Čaňa št. hranica.

22. Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OU-SL-OSZP-2023/007951-002 zo dňa 19.09.2023)

Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie ako príslušný orgán štátnej správy v odpadovom hospodárstve v zmysle § 108 ods. 1 písm. m) a § 99 ods. 1 písm. e) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nemá k zaslanej správe o hodnotení strategického dokumentu z hľadiska odpadového hospodárstva žiadne pripomienky.

23. Mestský úrad v Prešove, odbor životného prostredia (list č. OŽP1/140316/2023 zo dňa 19.09.2023)

K správe o hodnotení a návrhu strategického dokumentu AS PSK nemáme pripomienky.

24. Obec Kyjov (list č. KYJ-2023/141-OcÚ-001 zo dňa 19.09.2023)

Obec Kyjov súhlasí ako dotknutý orgán obecnej samosprávy so správou o hodnotení a s návrhom strategického dokumentu AS PSK.

25. Okresný úrad Svidník, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OU-SK-OSZP-2023/005364-002 zo dňa 20.09.2023)

Po oboznámení sa so správou o hodnotení strategického dokumentu AS PSK, orgán štátnej ochrany prírody a krajiny konštatuje, že k správe o hodnotení strategického dokumentu AS PSK nemáme zásadné pripomienky.

26. Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OU-SL-OSZP-2023/007784-002 zo dňa 20.09.2023)

Z hľadiska ochrany prírody a krajiny nemáme k správe o hodnotení strategického dokumentu a k návrhu strategického dokumentu pripomienky.

27. Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OU-SL-OSZP-2023/007785-002 zo dňa 20.09.2023)

Z hľadiska ochrany ovzdušia nemáme k správe o hodnotení strategického dokumentu a k návrhu strategického dokumentu pripomienky.

28. Okresný úrad Stropkov, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OU-SP-OSZP-2023/003601-002 zo dňa 21.09.2023)

Z hľadiska ochrany vodných pomerov a hospodárenia s vodami k predloženej správe o hodnotení strategického dokumentu nemáme pripomienky.

29. Okresný úrad Poprad, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OU-PP-OSZP-2023/023468-003 zo dňa 25.09.2023)

K predloženému návrhu správy o hodnotení strategického dokumentu AS PSK z hľadiska ochrany prírody a krajiny nemáme pripomienky a zároveň s predloženým návrhom správy o hodnotení strategického dokumentu ako dotknutý orgán štátnej správy ochrany prírody a krajiny súhlasíme za predpokladu, že pri realizácii investičných zámerov vyplývajúcich z implementácie jednotlivých strategických a špecifických cieľov strategického dokumentu dôjde k dôslednému posudzovaniu zámerov stavieb a činností na životné prostredie podľa zákona EIA a následnou realizáciou navrhnutých opatrení na jednotlivé zložky životného prostredia. Zároveň požadujeme dôsledné dodržanie zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon OPaK“).

Ďalej v záväznom stanovisku upozorňujeme, že pri uplatňovaní konkrétnych opatrení v územiach s priradenou zvýšenou územnou ochranou je potrebné tento predmet ochrany územia zohľadniť, tzn. postupovať v zmysle zákona o OPaK a zákona EIA.

30. Obec Nižná Jablonka (list zo dňa 25.09.2023)

Bez pripomienok - informácia o zverejnení správy o hodnotení strategického dokumentu AS PSK.

31. Mesto Poprad (list č. 82315/8904/2023/SRM zo dňa 26.09.2023)

Mesto Poprad nemá žiadne pripomienky k dokumentu AS PSK.

32. Obec Dúbrava (list č. 115/2023 zo dňa 26.09.2023)

Na Obci Dúbrava neboli podané žiadne pripomienky, týmto obec Dúbrava vydáva súhlasné stanovisko.

Stanovisko zároveň uvádza informáciu o období zverejnenia SD.

33. Obec Torysa (list č. TOR-2023/719-Obc-001 zo dňa 26.09.2023)

Obec Torysa súhlasí s uvedeným dokumentom AS PSK bez pripomienok.

Stanovisko zároveň uvádza informáciu o období zverejnenia SD.

34. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove (list č. RÚVZPO/OHŽPaZ/2400/12123/2023 zo dňa 27.09.2023)

K predmetnej správe o hodnotení a návrhu strategického dokumentu RÚVZ so sídlom v Prešove, ktorý má pôsobnosť pre územný obvod okresov Prešov a Sabinov, nemá pripomienky.

35. Obec Nová Lubovňa (list č. SAK2023/02 zo dňa 27.09.2023)

Bez pripomienok - informácia o zverejnení správy o hodnotení strategického dokumentu AS PSK.

36. Obec Poľanovce (list č. Pol-2023/050-02 zo dňa 27.09.2023)

Bez pripomienok - informácia o zverejnení správy o hodnotení strategického dokumentu AS PSK.

37. Obec Vaniškovce (list č. 86/2023-02 zo dňa 28.09.2023)

Obec Vaniškovce nezaznamenala žiadne stanovisko verejnosti k strategickému dokumentu AS PSK. K spomínanej veci nemá žiadne výhrady ani samotná obec.

Stanovisko zároveň uvádza informáciu o období zverejnenia SD.

38. Obec Nová Lesná (list č. OCÚNL2461/2023, S-225 zo dňa 28.09.2023)

Obec Nová Lesná, zastúpená starostom obce Ing. Petrom Hritzom oznamuje, že k oznámeniu o strategickom dokumente AS PSK nemá pripomienky.

Stanovisko zároveň uvádza informáciu o období zverejnenia SD.

39. Obec Ordzovany (list č. Ord-2023/070-02 zo dňa 28.09.2023)

Bez pripomienok - informácia o zverejnení správy o hodnotení strategického dokumentu AS PSK.

40. Obec Sol' (list zo dňa 28.09.2023)

Obec Sol' oznamuje, že k strategickému dokumentu AS PSK neboli zo strany občanov obce Sol' podané žiadne stanoviská.

41. Mesto Poprad, oddelenie strategického rozvoja a sekretariát kooperačnej rady UMR (list č. 82315/8904/2023 zo dňa 29.09.2023)

Mesto Poprad nemá žiadne pripomienky k dokumentu AS PSK.

42. Ministerstvo životného prostredia, odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny (list č. 3549/2023-6.3 zo dňa 29.09.2023)

Ministerstvo ŽP SR, ako príslušný orgán ochrany prírody a krajiny podľa § 65 ods. 1 písm. r) zákona OPaK po preštudovaní návrhu strategického dokumentu a správy o hodnotení, ako aj na základe stanoviska Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky č. ŠOP SR/1087-011/2023 zo dňa 21.09.2023, stanoviska Správy Národného parku Nízke Tatry so sídlom v

Banskej Bystrici č. NAPANT/682-005/2023 zo dňa 19.09.2023, stanoviska Správy Národného parku Slovenský raj so sídlom v Spišskej Novej Vsi č. NPSR/603-001/2023-Zoo2 zo dňa 22.09.2023, stanoviska Správy Pieninského národného parku so sídlom v Spišskej Starej Vsi č. PIENAP_295_001/2023 zo dňa 22.09.2023 a stanoviska Správy Tatranského národného parku so sídlom v Tatranskej Lomnici č. TANAP-OPK-22/287-003 zo dňa 18.09.2023 vydáva v zmysle § 9 ods. 1 písm. w) zákona OPaK k predloženému strategickému dokumentu nasledovné záväzné stanovisko.

Predložený strategický dokument bude slúžiť Prešovskému samosprávnemu kraju ako nástroj na plánovanie a rozhodovanie, pričom poskytne príležitosť, aby otázky klimatickej zmeny boli systematicky začleňované do širokej škály dokumentov spracovávaných a prijímaných v kompetencii PSK. Súčasne bude odborným východiskovým podkladom pre mestá a obce, pre ktoré vyšpecifikuje v území najvýznamnejšie dopady zmeny klímy. Hlavným cieľom strategického dokumentu je zhodnotenie zraniteľnosti územia na dopady zmeny klímy v rámci prírodného prostredia, urbanizovanej krajiny, vybranej infraštruktúry a socioekonomických charakteristík územia PSK, vrátane aktivít so zameraním sa na rozčlenenie do hospodárskych sektorov — špecifických oblastí a cieľov.

V Prešovskom samosprávnom kraji sa nachádzajú viaceré chránené územia národnej aj európskej sústavy chránených území Natura 2000, v ktorých platia rôzne stupne územnej ochrany podľa zákona OPaK.

Súčasťou predloženej stratégie je aj primerané hodnotenie vplyvov strategického dokumentu na európsku sústavu chránených území Natura 2000. Autor primeraného hodnotenia konštatuje, že „vplyvy na územia sústavy Natura 2000 vrátane kumulatívnych vplyvov, vplyvov na ich predmety ochrany a ciele ochrany a vplyvy na ich integritu sú nevyhodnotiteľné z dôvodu absencie akýchkoľvek údajov o lokalizácii konkrétnych aktivít a ich technickom riešení. Na základe podrobnosti a informácií uvedených v hodnotenom strategickom dokumente nie je možné potvrdiť ani vyvrátiť negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000. Záver primeraného hodnotenia však aj napriek vyššie uvedenému konštatuje, že „na základe hodnotenia strategického dokumentu ako celku, hodnotenia jeho cieľov a opatrení nebol identifikovaný významný negatívny vplyv na územia sústavy Natura 2000". Ministerstvo má za to, že uvedené tvrdenia si čiastočne odporujú. Aj napriek vyššie uvedenému ministerstvo však súhlasí s názorom, že jednotlivé aktivity a projekty vyplývajúce z tak všeobecných strategických dokumentov bude možné vyhodnotiť až na úrovni konkrétnych individuálnych projektov, pri ktorých budú známe informácie o presnom umiestnení a tiež technickom riešení.

Upozorňujeme tiež na nesprávne konštatovanie uvedené viackrát v predloženej správe o hodnotení: „Realizácia aktivít v lokalitách Natura 2000, resp. v územiach chránených podľa osobitných predpisov, je možná za podmienky odsúhlasenia Štátnou ochranou prírody SR a následného vykonania preventívnych, zmierňujúcich a kompenzačných opatrení, ktorými sa eliminujú možné negatívne vplyvy protipovodňových stavieb na chránené územia". Ministerstvo uvádza, že realizácia takýchto aktivít bude možná len po splnení požiadaviek vyplývajúcich s platnej legislatívou na úseku ochrany prírody a krajiny.

Z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny ministerstvo aj napriek vyššie uvedeným pripomienkam súhlasí s predloženým strategickým dokumentom „Adaptačná stratégia na zmenu klímy Prešovského samosprávneho kraja".

43. Obec Spišský Štiavnik (list č. R2023/1645/DCOM zo dňa 29.09.2023)

Bez pripomienok - informácia o zverejnení správy o hodnotení strategického dokumentu AS PSK.

44. Obec Kamenná Poruba (list č. OCÚKP-2023/751 zo dňa 05.10.2023)

Obec Kamenná Poruba nemá žiadne námietky voči strategickému dokumentu AS PSK. Zároveň Vám oznamujeme, že obec neeviduje žiadne námietky zo strany verejnosti.

Zhrnutie písomných stanovísk

Väčšinu vyššie uvedených pripomienok zainteresovaných subjektov pokladá spracovateľka odborného posudku za relevantnú z hľadiska primeranej miery k stavu poznania, charakteru predmetného dokumentu a jeho podrobnosti. Pripomienky a upozornenia, sformulované v stanoviskách dotknutých subjektov, majú predovšetkým charakter odporúčaní pre realizáciu jednotlivých navrhovaných opatrení/aktivít a pre budúce procesy projektovej prípravy a posudzovania jednotlivých investičných projektov.

Niektoré pripomienky sú adresné k textu navrhovaného strategického dokumentu s požiadavkou na doplnenie, či drobné opravy. Niektoré pripomienky a upozornenia boli adresné k textu správy o hodnotení navrhovaného strategického dokumentu (napr. stanovisko Ministerstva životného prostredia, odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny), tieto nemajú priamy vplyv na text navrhovaného strategického dokumentu.

V tejto etape relevantné, opodstatnené a bezprecedentné pripomienky, požiadavky a odporúčania v stanoviskách zainteresovaných subjektov k správe o hodnotení strategického dokumentu spracovateľka odborného posudku odporúča zapracovať v čo najväčšej miere, podľa aktuálnej situácie a možností, do predmetného strategického dokumentu AS PSK.

Relevantné a opodstatnené odporúčania a pripomienky zapojených subjektov boli preformulované do návrhu opatrení a podmienok na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov navrhovaného strategického dokumentu uvedených v texte odborného posudku.

Ďalej spracovateľka odborného posudku odporúča plné, resp. alternatívne, všeobecne prijateľné akceptovanie relevantných odporúčaní a pripomienok v rámci následných etáp projektovej prípravy dotknutého územia. Plánované aktivity, projekty, opatrenia v navrhovanom strategickom dokumente, ktoré majú charakter navrhovaných činností (stavby, zariadenia a iné činnosti) bude potrebné zodpovedne posúdiť na úrovni posúdenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie podľa zákona EIA. Spracovateľka odborného posudku predpokladá, že v rámci týchto procesov budú podrobne vyhodnotené vplyvy jednotlivých činností na životné prostredie a navrhnuté účinné opatrenia na elimináciu a minimalizáciu možných negatívnych vplyvov na životné prostredie.

7. Verejné prerokovanie a jeho závery

Vo väzbe na vyššie uvedené, obstarávateľ v súlade so zákonom EIA, vyvesením oznámenia na úradnej tabuli PSK informoval verejnosť o verejnom prerokovaní správy o hodnotení strategického dokumentu „Adaptačná stratégia na zmenu klímy Prešovského samosprávneho kraja“. Pozvanie na verejné prerokovanie obstarávateľ zabezpečil listom č. 04619/2023/DUPaZP-11 zo dňa 12.09.2023. Oznámenie o konaní verejného prerokovania bolo taktiež zverejnené v tlači, v denníku Korzár dňa 14.09.2023, oznámenie 2x1/12, str. 84x84 mm, farba.

Verejné prerokovanie sa uskutočnilo v súlade s § 11 ods. 3 zákona EIA dňa 26.09.2023 o 13.30 v malej zasadačke na 1. poschodí budovy Úradu PSK, Námestie mieru 2, Prešov. Z verejného prerokovania bol v zmysle zákona urobený zápis. Zápisnica z verejného prerokovania bola príslušnému orgánu doručená dňa 28.09.2023. Verejného prerokovania sa podľa prezenčnej listiny k zápisnici zúčastnilo 9 rokovujúcich. Prítomní boli zástupcovia obstarávateľa – Úradu Prešovského samosprávneho kraja, odboru strategického rozvoja PSK, oddelenia územného plánovania a životného prostredia – Mgr. Janette Dugasová, vedúca oddelenia, Mgr. Kristína Piskurová, Ing. Ingrid Hřindová a Mária Miženková, ďalej boli prítomní zástupcovia Okresného úradu v Levoči, odboru starostlivosti o životné prostredie – Mgr. Gabriela Baranová a Mgr. Blanka Forraiová, starosta obce Lúčka, okr. Sabinov, p. Vladimír Murcko a zástupcovia spracovateľa správy o hodnotení strategického dokumentu

a vlastného strategického dokumentu, spoločnosti EKOJET, s.r.o., Bratislava, Mgr. Tomáš Šembera a Mgr. Ľubomír Modrík.

Verejné prerokovanie otvorila Mgr. Janette Dugasová, vedúca oddelenia územného plánovania a životného prostredia, odbor strategického rozvoja PSK. Vo všeobecnosti uviedla základné informácie dôvodov konania verejného prerokovania správy o hodnotení.

Následne správu o hodnotení odprezentoval Mgr. Tomáš Šembera, zástupca spracovateľa – spoločnosti EKOJET, s.r.o. Bratislava. Informoval o plnení rozsahu hodnotenia, ktorý bol vydaný príslušným orgánom. Spracovateľ v stručnosti tiež informoval o problematike zmeny klímy a priblížil samotný strategický dokument, hlavne jednotlivé opatrenia v rámci eliminácie negatívnych dopadov na zmenu klímy.

V správe o hodnotení spracovateľ konštatuje, že realizáciou, resp. uplatňovaním jednotlivých špecifických cieľov sa predpokladajú predovšetkým pozitívne vplyvy na životné prostredie a obyvateľstvo vrátane zdravia. Vplyvy konkrétnych projektov vyplývajúcich zo strategického dokumentu v územnej podrobnosti budú bližšie špecifikované a posudzované samostatne podľa zákona EIA s adekvátnym zohľadnením všetkých aspektov.

Cieľom predloženého primeraného hodnotenia bolo potvrdiť alebo vylúčiť, že plán a jednotlivé aktivity a projekty z neho vyplývajúce môžu mať nepriaznivý vplyv na predmety, ciele ochrany a integritu území sústavy Natura 2000 z hľadiska cieľov jeho ochrany. V prípade konštatovania nevyhodnotiteľného vplyvu opísať možné budúce riziká a povinnosti investorov viažúce sa najmä k potrebe podrobného hodnotenia už s konkretizáciou rozsahu a lokalizácie činnosti. Všetky budúce aktivity vyplývajúce z napĺňania cieľov a opatrení tohto strategického dokumentu by v prípade umiestnenia v územiach sústavy Natura 2000 alebo v ich blízkosti mali byť po upresnení ich parametrov, lokalizácie a rozsahu prekonzultované a odsúhlasené Štátnou ochranou prírody SR. Na základe hodnotenia strategického dokumentu ako celku, hodnotenia jeho cieľov a opatrení nebol identifikovaný významný negatívny vplyv na územia sústavy Natura 2000.

Na základe vykonaného posúdenia neboli identifikované významné negatívne vplyvy, ktoré by znemožnili prijať predložený strategický dokument. Navrhovaný strategický dokument z hľadiska vplyvu na životné prostredie je prijateľný a odporúča sa schvaľujúcemu orgánu jeho schválenie v predloženom znení po zohľadnení pripomienok a požiadaviek účastníkov procesu posudzovania vrátane verejnosti vyplývajúcich z ich písomných stanovísk a záverov verejného prerokovania.

Diskusiu začal starosta obce Lúčka, okr. Sabinov, p. Vladimír Murcko, informatívnu otázkou týkajúcou sa problémov s odvádzaním dažďových vôd na území obce – v podstate ako prinútiť „nedisciplinovaných“ občanov, aby neodvádzali dažďovú vodu zo svojich pozemkov do vodného toku. Bola mu odporúčaná hlavne osвета o potrebách a možných riešeniach využívania dažďovej vody a načrtnutie ako by bolo možné nakladať s dažďovou vodou.

Ďalšia otázka sa týkala možnosti vybudovania suchého poldra na území obce Lúčka ako jedného z možných vodozádržných a protipovodňových opatrení. Zástupkyňa Okresného úradu Levoča, odboru starostlivosti o životné prostredie pripomenula, že pri vodozádržných opatreniach ovplyvňujúcich vodný tok je nevyhnutná súčinnosť so správcami vodných tokov. Otázky nesúviseli priamo s obsahom a závermi správy o hodnotení.

Ďalšie otázky a dotazy do diskusie neboli vznesené a verejné prerokovanie bolo ukončené.

IV. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

Vzhľadom na charakter predkladaného strategického dokumentu je možné predpokladať priame a nepriame vplyvy na obyvateľstvo, jeho zdravie a aktivity, geomorfologické a horninové prostredie, ovzdušie, klimatické pomery, hlukové pomery,

hydrologické pomery, poľnohospodársku a lesnú pôdu, lesy, faunu, flóru, biotopy, biodiverzitu, štruktúru krajiny, krajinný obraz, urbánny komplex, chránené územia národnej a európskej sústavy Natura 2000, prvky ÚSES, dopravu, poľnohospodárstvo, lesné a vodné hospodárstvo, priemysel a energetiku, rekreáciu a cestovný ruch a archeologické, historické a kultúrne pamiatky.

AS PSK má všeobecný charakter a konkrétne vplyvy na životné prostredie sa očakávajú pri a po realizácii konkrétnych zámerov (aktivít, opatrení, projektov) v území. Vzhľadom k charakteru posudzovaného strategického dokumentu má väčšina plánovaných aktivít indikatívny charakter, a preto nebolo možné ich premietnuť do konkrétneho, známeho a presne vyšpecifikovaného územia, resp. lokality, ktorú by sa dalo hodnotiť. Vplyvy konkrétnych projektov vyplývajúcich zo strategického dokumentu v územnej podrobnosti budú bližšie špecifikované a posudzované samostatne podľa zákona s adekvátnym zohľadnením všetkých aspektov.

Predpokladané vplyvy stratégie, návrhov adaptačných opatrení a aktivít, sa vzhľadom na veľký rozsah problematiky, dotýkajú 10-tich sektorov (hodnotených oblastí) s rôznou úrovňou rozsahu vplyvu na životné prostredie. Všetky návrhy adaptačných opatrení a aktivít v jednotlivých hodnotených sektoroch smerujú k zlepšeniu kvality životného prostredia vo všeobecnosti, k zvyšovaniu adaptability a odolnosti životného prostredia voči negatívnym prejavom a dopadom klimatických zmien.

Z hľadiska AS PSK sú relevantné problémy, týkajúce sa dopadov zmeny klímy v rámci prírodného prostredia, urbanizovanej krajiny, vybranej infraštruktúry a socioekonomických charakteristík územia PSK, vrátane aktivít. Súhrnne je možné konštatovať, že dopady zmeny klímy predstavujú množstvo problémov prejavujúcich sa negatívne na životnom prostredí a zdraví ľudí.

Na území PSK je možné v súvislosti so zmenou klímy predpokladať výskyt nasledovných problémov, ktoré budú implementáciou adaptačných opatrení a aktivít navrhovaných v rámci AS PSK zmierňované:

- v sektore obyvateľstvo a ľudské zdravie:

- zvýšenie počtu ochorení na kardiovaskulárne a respiračné diagnózy, zvýšenie hospitalizácie pre všetky diagnózy,
- častejší výskyt úpalov a teplotného stresu,
- ohrozenie života, zdravia, a majetku obyvateľstva, psychický a fyzický stres, zvýšenie rizika výskytu vodou (hepatitída) a potravinami (salmonelóza) prenosných ochorení,
- zvýšenie rizika infekčných ochorení spôsobených vodou a potravinami,
- zvýšený výskyt Lymfkej boreliózy a kliešťovej encefalitídy,
- problematika so zásobovaním obyvateľstva vodou v lokalitách, ktoré závisia na miestnych zdrojoch pitnej vody,
- poskytovanie starostlivosti realizované v bývalých poliklinikách a zdravotníckych zariadeniach, ktoré sú často energeticky neefektívne, technicky zastarané a nesplňujú nároky na poskytovanie kvalitných moderných služieb,
- zvýšená aktivita integrovaného záchranného systému (IZS), a tým aj zvyšujúca sa finančnú záťaž z verejných zdrojov na zabezpečenie jeho prevádzky v súvislosti so vzrastajúcimi dopadmi zmeny klímy.

Sektor zdravie obyvateľstva ovplyvňuje územné plánovanie, architektúru a stavebníctvo. Urbanistická tvorba napomáha k zmierňovaniu tzv. tepelných ostrovov mesta, a tým redukuje tepelný stres. Zdravotné riziká povodní sú redukované preventívnymi opatreniami v infraštruktúre, vhodnými nástrojmi krízového riadenia a povodňových plánov.

- v sektore horninové prostredie:

- aktivizácia zosuvov, zemných prúdov a iných svahových deformácií a s tým spojené ohrozenie mestskej štruktúry, ohrozenie funkčnosti kritickej infraštruktúry (energetika, zásobovanie vodou), škody na verejnej infraštruktúre (dopravné a technické siete), ohrozenie výrobnjej kapacity, ohrozenie života, zdravia a majetku obyvateľstva, psychický a fyzický stres,
- zvýšený účinok bočnej hĺbkovej erózie s následkom zosuvu brehov.

Riziká horninového prostredia v podobe zabezpečenia stability svahov sa vyznačujú úzkou väzbou na sektory ľudské zdravie, energetika, urbanizovaná krajina, doprava ako aj lesné alebo poľnohospodárske ekosystémy. V prípade vodného hospodárstva sú relevantné opatrenia pre zvládnutie povodňových rizík a zmierňovanie dopadov dlhodobého sucha.

- v sektore biodiverzita:

- predpokladané ochudobnenie až zánik spoločenstiev biotopov subalpínskeho a alpínskeho pásma,
- zmena prirodzenej druhovej skladby v zmysle ich trvalého ochudobnenia v horských vegetačných pásmach,
- zmena prirodzenej druhovej skladby vo význame ochudobnenia v horských vegetačných pásmach v súvislosti s krátením dĺžky vegetačného kľudu,
- posun vegetačných stupňov, ohrozenie porastov smreka, zmeny zastúpenia druhov drevín v ekosystémoch lesných porastov,
- ohrozenie ihličnatých porastov suchom a škodcami,
- môže dochádzať k vysychaniu stanovišť mokradí a stojatých vôd. To predstavuje významné ohrozenie pre existenciu makrofytov,
- zvýšenie frekvencie požiarov (aj v dôsledku nárastu atmosférických výbojov - bleskov),
- oslabený porast kosodreviny súvisí s katastrofickými následkami na existenciu hornej hranice lesa (lavíny, erózia, narušený vodný režim),
- nárast populácií invázných druhov, ktoré významne ovplyvňujú stav prírodných biotopov a populácií autochtónnych druhov.

Sektor biodiverzity sa prelína s väčšinou sektorov, hlavne s lesným, vodným a poľnohospodárskym sektorom. Rastúce negatívne vplyvy na biodiverzitu budú pôsobiť zo sektorov priemyslu, energetiky, dopravy a rozvoja sídiel. V súčasnosti sa vysoko hodnotí väzba medzi biodiverzitou, zdravím obyvateľstva a cestovným ruchom.

- v sektore lesné hospodárstvo:

- nevhodné podmienky pre pestovanie smreka v 3. – 6. lvs a obmedzené v 7. Lvs,
- posun lvs: chradnutie porastov, ekonomické dôsledky,
- premnoženie zveri, zhoršenie už nevyhovujúceho stavu, náročnosť obnovy,
- ohrozenie lesných porastov, majetku a obyvateľov požiarom,
- chradnutie porastov smreka, vyššia citlivosť k napadnutiu škodcov a chorôb, obmedzenie podmienok pre pestovanie smreka,
- prekročenie kritických záťaží, zhoršenie stavu ihličnatých porastov v súvislosti s acidifikáciou lesných pôd.,
- vyššie poškodenie oslabených porastov zapríčinené zvýšeným výskytom víchric v kombinácii s ďalšími prejavmi zmeny klímy,
- rozširovanie invázných biotických škodcov drevín.

Sektor lesného hospodárstva sa prelína s väčšinou sektorov, hlavne s vodným a poľnohospodárskym sektorom.

- v sektore vodné hospodárstvo:

- rýchlejší priebeh nežiaducich chemických reakcií a bakteriálnych procesov,
- zníženie zásoby vody v pôde, útlm evapotranspirácie,
- nárast teploty a zmenšenie prietokov, obmedzenie chladiaceho efektu v energetike,
- zvýšenie nákladov na likvidáciu povodňových škôd,
- dlhšia doba zadržania vody v tokoch, negatívne ovplyvňovanie kyslíkových podmienok vo vode, obeh živín a spoločenstiev planktónu,
- zvýšenie erózie pôdy a zintenzívnenie dopadu erózie na vodné zdroje, zvýšenie nebezpečenstva letných regionálnych povodní, letných privalových povodní, zimných „dažďových“ povodní,
- zlyhanie drenážnych systémov kanalizácie, zaplavenie povrchových depresii mesta a komunikácií, zaplavenie podzemných priestorov a infraštruktúry,
- zvýšenie nárokov na odber vody pre poľnohospodársku závlahu,
- zanášanie stokových sietí, zvyšovanie koncentrácie znečisťujúcich látok v prítoku do ČOV,
- zníženie zabezpečenia odberov podzemných vôd.

Rezort vodné hospodárstvo významne ovplyvňuje fungovanie všetkých ostatných uvedených rezortov. Vodný režim pôsobí ako protipovodňové opatrenie, zlepšuje stav krajinných ekosystémov a zvyšuje druhovú biodiverzitu. Priama väzba je na sektor energetiky v podobe chladienia. Ovplyvňuje turistický ruch. Vodné zdroje stanovujú výhľadové potreby závlah v rastlinnej produkcii s ohľadom k vývoju klímy a pestovaniu vhodných plodín.

- v sektore poľnohospodárstvo:

- pokles produkčného potenciálu repárskej výrobnjej oblasti,
- posun oblasti zemiakarskej do oblasti horskej,
- nové invázne druhy chorôb a škodcov a ich posun do vyšších nadmorských výšok,
- predpoklad zvýšeného stresu chovných zvierat zapríčineného vyššou teplotou,
- riziko poškodenia obilnín v citlivých fázach rastu (kvitnutie),
- nedostatok pôdnej vlhky pre rast rastlín (cukrová repa), problémy s prípravou pôdy pre oziminy problémy pri zakladaní medziplodín,
- nárast potreby závlahovej vody,
- v prípade nízkej vlhkosti pôdy je problematické spracovanie pôdy, zvýšené riziko veternej erózie,
- nedostatok vodných zdrojov pre závlahu,
- narastajúce riziko odnosu pôdy na svažitých pozemkoch bez potrebného protierózneho opatrenia,
- poškodenie porastov na ornej pôde v dôsledku privalových dažďov, a krupobitia, poliehanie, poškodenie listového aparátu, pokles kvality produkcie,
- silnejšie vodné erózie.

Sektor poľnohospodárstva sa prelína s väčšinou sektorov, hlavne s vodným sektorom, oblasťou biodiverzity a poskytovaním ekosystémových služieb. Poľnohospodárstvo je príjemcom a zdrojom netrhových ekosystémových služieb (regulácia erózie, škodcov, opelňovanie) aj rekreačných hodnôt.

- v sektore sídelné prostredie:

- zvýšený odtok zrážok, zníženie výparu a vlhkosti vzduchu,
- ďalší rast priemernej teploty a zvýšená intenzita mestských tepelných ostrovov,
- zvýšenie nárokov na zdravotnícke služby,
- zvýšenie nárokov na údržbu a tvorbu zelene,
- ohrozenie funkčnosti ekosystémových služieb,
- ohrozenie stavebných materiálov a budov,

- nedostatočná infraštruktúra pre odvádzanie dažďových vôd,
- zaplavenie objektov,
- poškodenie dopravnej infraštruktúry,
- izolácia procesov koryta toku a záplavového územia (obmedzenie laterálnej konektivity),
- malá dostupnosť povrchovej vody,
- povodne a prívalové zrážky,
- zvýšené riziko požiarov.

Sektor sídelného prostredia sa prelína s väčšinou sektorov, hlavne s vodným sektorom. Problematika zelených plôch je prepojená s biodiverzitou a lesným ekosystémom v intraviláne sídla. Významné je prepojenie s priemyselným využitím územia, dopravou a starostlivosťou o zdravie.

- v sektore cestovný ruch:

- posun vegetačnej stupňovitosti do vyššej nadmorskej výšky a súčasný posun ski-areálov,
- stret s ochranou prírody,
- krátenie zimnej sezóny,
- zhoršenie podmienok zasnežovania s následkom poklesu návštevnosti v zimnej sezóne,
- ekonomický útlm lyžiarskych stredísk,
- zníženie popularity cykloturistiky, pešej turistiky, zhoršenie podmienok pre vodákov v súvislosti so zvýšenou teplotou,
- zvýšenie nákladov na klimatizáciu a chladenie,
- vysoká záťaž horských stredísk v oblasti Tatranského regiónu,
- zhoršujúca sa kvalita vody letných prírodných kúpalísk.

Sektor cestovného ruchu je prepojený s väčšinou sektorov, hlavne s oblasťou biodiverzity a poskytovaním ekosystémových služieb, vodným sektorom a dopravou.

- v sektore doprava:

- degradácia materiálov povrchu vozovky, resp. poškodenie dopravnej infraštruktúry z dôvodov vysokých teplôt a extrémnych javov (povodne, víchrica, ľadovka),
- skrut koľají a poškodenie koštruktíí,
- poškodenie povrchu, zosuv svahov a zárezov, zníženie bezpečnosti prevádzky,
- zatarasenie cesty prekážkou,
- zhoršenie adhézie vozňov vplyvom ľadovky,
- zvýšená nehodovosť cestnej dopravy vplyvom geodynamických procesov a meteorologických extrémov v podobe prívalových zrážok, víchric a búrok ktoré bezprostredne súvisia so zmenou klímy.

Sektor je prepojený s urbanizovanou a sídelnou krajinou, so sektorom priemyslu a oblasťou územného rozvoja.

- v sektore priemysel a energetika:

- zvýšený vznik a výskytu mimoriadnych udalostí,
- ovplyvnenie výroby el. energie z vodných zdrojov a tepelných elektrární,
- ohrozenie energetickej distribučnej a prenosovej sústavy,
- zvýšené riziko bezpečnosti priemyslu, výrobných zariadení, havarijné stavy,
- komplikácie v oblasti zásobovania energiami, zvýšená námraza ohrozuje prenosovú a distribučnú sústavu,
- odliv zahraničného kapitálu,
- malé využitie browfields v urbanizovaných územiach,
- nízky počet inovujúcich podnikov a sofistikovaných odborov.

Výrazná je väzba sektoru na zdravie zamestnancov, mimoriadne udalosti a životné prostredie, hospodárenie s dažďovou vodou, rekultivácie územie ovplyvneného ťažbou.

AS PSK je vo veľkej miere zameraná práve na riešenie vyššie uvedených problémov životného prostredia vrátane zdravia obyvateľstva. Jej implementácia má prispieť k ich riešeniu v jednotlivých sektoroch prostredníctvom príslušných strategických a špecifických cieľov a k nim priradených opatrení a aktivít. Správa o hodnotení strategického dokumentu uvádza nasledovné adaptačné opatrenia a aktivity v rámci jednotlivých špecifických cieľov:

- *Špecifický cieľ v oblasti obyvateľstva a zdravia* - Aktívne a preventívne reagovať na meniace sa klimatické podmienky a zabezpečiť adekvátne zdravé prostredie pre život, prácu, bývanie a oddych.

1. *Posilňovať krízové riadenie*
2. *Posilňovať sociálne služby*
3. *Informačné kampane*

- *Špecifický cieľ v oblasti horninového prostredia* - Znížiť riziká na životy ľudí, majetok a životné prostredie a zamedziť degradácii prírodného prostredia, ekosystémov a ich zložiek v najohrozenejších lokalitách a regiónoch.

1. *Podpora adaptácie v oblasti horninového prostredia*

- *Špecifický cieľ v oblasti prírodného prostredia a biodiverzity* - Zvýšiť adaptačnú schopnosť a ekologickú stabilitu krajiny prostredníctvom lepšieho manažmentu vody pre biodiverzitu a zlepšenia adaptívneho manažmentu všetkých typov územia so zohľadnením dynamiky vývoja ekosystémov.

1. *Zabezpečenie vody pre prírodu, biodiverzitu a krajinu*
2. *Ochrana a adaptácia biodiverzity v poľnohospodárskej krajine*
3. *Podpora revitalizácie ekosystémov a prírodného vývoja biotopov využitím územného plánovania a pozemkových úprav*
4. *Systémové riešenie odstraňovania a manažment šírenia nepôvodných invázných druhov*

- *Špecifický cieľ v oblasti lesného hospodárstva* - Zvýšiť komplexným a holistickým prístupom adaptačnú schopnosť lesov na prebiehajúcu zmenu klímy.

1. *Úprava drevinového zloženia lesných porastov s cieľom zvyšovania ich stability a odolnosti voči suchu a znižovania zraniteľnosti biotickými a abiotickými činiteľmi*
2. *Podpora zalesňovania poľnohospodársky nevyužívaných pozemkov, predovšetkým degradovaných plôch s nízkou biodiverzitou*

- *Špecifický cieľ v oblasti vodného hospodárstva* - Zlepšiť adaptačnú schopnosť krajiny v oblasti vodného hospodárstva cestou lepšieho manažmentu vôd ako kľúčovej výzvy pri zmene klímy, za súčasného zvýšenia bezpečnosti obyvateľstva, ochrany kritickej infraštruktúry a krajiny, opierajúc sa okrem iného o reformu krajiny, krajinného plánovania a reformu o vodách.

1. *Zvyšovanie retenčnej schopnosti krajiny s dôrazom na ekosystémovo založenú adaptáciu*
2. *Protipovodňová ochrana na zvýšenie bezpečnosti obyvateľstva, kritickej infraštruktúry a krajiny*
3. *Stratégia Hospodárenie s vodou (sucho)*

- *Špecifický cieľ v oblasti poľnohospodárstva* - Zvýšiť adaptačnú schopnosť obhospodarovania poľnohospodárskej krajiny uplatňovaním opatrení zameraných na ochranu pôdy, prírodných zdrojov a podporou biodiverzity poľnohospodárskej krajiny a podporou udržateľnej rastlinnej a živočíšnej výroby.

1. *Opatrenie na zvýšenie retencie vody v pôde*
2. *Minimalizovanie vodnej a veternej erózie pôdy*

- *Špecifický cieľ v oblasti sídelného prostredia* - Zvyšovať dlhodobú odolnosť miest PSK voči prejavom klimatickej zmeny.

1. *Zvyšovanie retenčnej schopnosti územia mesta s dôrazom na ekosystémovo založenú adaptáciu, minimalizácia povrchového odtoku v území mesta*
2. *Hospodárenie s dažďovou vodou*
3. *Postupná a dlhodobá realizácia energetických úspor v oblasti verejných budov a bytového fondu*
4. *Opatrenia v oblasti urbanistického rozvoja a architektúry*
5. *Zakladať a revitalizovať vegetačné prvky a plochy v meste*
6. *Zabezpečiť jednotný manažment starostlivosti o uličnú zeleň a stromoradia*
7. *Vytvoriť podmienky pre rozvoj prímestského a mestského poľnohospodárstva*
8. *Posilňovať ekologickú stabilitu a regeneračnú schopnosť krajiny*
9. *Posilňovať sociálne služby*
10. *Posilňovať krízové riadenie*
11. *Edukačné postupy pre ochranu zdravia obyvateľov z dôvodov zmeny klímy*

- *Špecifický cieľ v oblasti cestovného ruchu* - Podporovať rozvoj cestovného ruchu v kraji s ohľadom na očakávané klimatické zmeny.

1. *Analýza budúcnosti zimného cestovného ruchu*
2. *Adaptačné opatrenia v mestskom cestovnom ruchu*

- *Špecifický cieľ v oblasti dopravy* - Zabezpečiť bezpečnú a spoľahlivú dopravnú obsluhu PSK.

1. *Zohľadniť pri projektovaní stavieb a dopravných konštrukcií dôsledky zmeny klímy*
2. *Optimalizácia teplôt v dopravných prostriedkoch*
3. *Podpora udržateľných foriem dopravy*

- *Špecifický cieľ v oblasti priemyslu a energetiky* - Zaistiť bezpečnosť zdrojov energie a nadväznej infraštruktúry a priemyslových zariadení v PSK.

1. *Zaistenie bezpečnosti zdrojov a dodávok elektrickej energie a tepla*

Pri nevhodnej implementácii niektorých opatrení, ako aj pri realizácii investičných zámerov vyplývajúcich z implementácie jednotlivých strategických a špecifických cieľov strategického dokumentu je určité riziko negatívneho zásahu do životného prostredia, čo je však, vzhľadom na povahu navrhovaných opatrení, veľmi málo pravdepodobné. Navyše táto skutočnosť bude eliminovaná dôsledným posudzovaním zámerov stavieb a činností na životné prostredie podľa zákona EIA a následnou realizáciou navrhnutých opatrení na jednotlivé zložky životného prostredia a dotknuté obyvateľstvo. Realizáciou adaptačných opatrení v premietnutí cez príslušné k nim priradené rámcové aktivity nedôjde k významnému negatívne ovplyvneniu jednotlivých zložiek životného prostredia vrátane zdravia obyvateľstva.

Celkové predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti na dotknuté územie boli komplexne zdokumentované a vyhodnotené na základe prehodnotenia všetkých predložených podkladových materiálov a vyjadrení zainteresovaných strán. Význam očakávaných vplyvov bol vyhodnotený vo vzťahu k povahe a rozsahu strategického dokumentu, miestu realizácie navrhovaných opatrení s prihliadnutím najmä na pravdepodobnosť vplyvu, rozsah vplyvu,

veľkosť a komplexnosť vplyvu, trvanie, frekvenciu a vratnosť vplyvu, pravdepodobnosť vplyvu presahujúceho štátne hranice.

V rámci hodnotenia nebol identifikovaný vplyv, ktorý by svojím dopadom mohol byť v rozpore s platnými právnymi predpismi, resp. ktorý by svojím charakterom, rozsahom alebo významom vylučoval schválenie strategického dokumentu.

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (NATURA 2000)

Primerané posúdenie vplyvov strategického dokumentu AS PSK na dotknuté územia sústavy Natura 2000 bolo potrebné vypracovať na základe špecifickej požiadavky vyplývajúcej z vydaného rozsahu hodnotenia.

Cieľom predloženého primeraného hodnotenia bolo potvrdiť alebo vylúčiť, že plán, jeho aktivity a projekty môžu mať nepriaznivý vplyv na integritu území sústavy Natura 2000 z hľadiska cieľov jeho ochrany. Keďže výsledkom vyhodnotenia vplyvov strategického dokumentu na územia sústavy Natura 2000 bolo konštatovanie, že vplyvy strategického dokumentu, vzhľadom k jeho všeobecnému charakteru bez konkrétnej územnej lokalizácie navrhovaných aktivít / činností sú nevyhodnotiteľné, preto boli stanovené zmierňujúce opatrenia negatívnych dopadov zmeny klímy na konkrétne predmety ochrany v dotknutých územiach sústavy Natura 2000. I napriek všeobecnosti predloženej stratégie, záverom primeraného posúdenia je konštatovanie, že: „Na základe hodnotenia strategického dokumentu ako celku, hodnotenia jeho cieľov a opatrení nebol identifikovaný významný negatívny vplyv na územia sústavy Natura 2000“.

VI. ZÁVERY

1. Výsledok procesu posudzovania (odporúčanie, neodporúčanie)

Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie na základe celkového procesu posudzovania strategického dokumentu „Adaptačná stratégia na zmenu klímy Prešovského samosprávneho kraja“ na životné prostredie vykonaného podľa zákona EIA, pri ktorom zvažil stav prírodného prostredia, využitia územia, význam očakávaných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva, z hľadiska ich pravdepodobnosti, kumulatívnych vplyvov, ich rozsahu a trvania, so zameraním najmä na súlad s ostatnými strategickými dokumentmi na národnej a regionálnej úrovni, na úroveň spracovania oznámenia o strategickom dokumente, úroveň spracovania správy o hodnotení strategického dokumentu, po vyhodnotení predložených stanovísk a pripomienok, výsledku verejného prerokovania a záverov odborného posudku a za súčasného stavu poznania

o d p o r ú č a

prijatie strategického dokumentu „Adaptačná stratégia na zmenu klímy Prešovského samosprávneho kraja“.

Pri realizácii jednotlivých činností je potrebné dodržať všetky platné právne predpisy.

Pri realizácii jednotlivých činností je potrebné tiež splniť podmienky a opatrenia uvedené v kapitole VI. 3. tohto záverečného stanoviska za účelom minimalizácie vplyvov strategického dokumentu a ním navrhnutých činností na životné prostredie.

Ak jednotlivé konkrétne činnosti navrhované v strategickom dokumente budú dosahovať prahové hodnoty pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie v zmysle prílohy č. 8 k zákonu EIA, bude potrebné pre tieto činnosti (projekty) vykonať podľa tretej časti zákona EIA posúdenie vplyvov na životné prostredie pred ich povolením podľa osobitných predpisov.

2. Odporúčaný variant

Návrh strategického dokumentu „Adaptačná stratégia na zmenu klímy Prešovského samosprávneho kraja“ je vypracovaný v jednom variantnom riešení a v nulovom variante (stav, ktorý by nastal, ak by sa strategický dokument neprijal a následne nerealizoval).

Na realizáciu sa odporúča variant rozpracovaný a uvedený v správe o hodnotení strategického dokumentu. Odporúča sa preto prijať „Adaptačná stratégia na zmenu klímy Prešovského samosprávneho kraja“ vo variante, ktorý bol posudzovaný z hľadiska vplyvov na životné prostredie, za podmienky dodržania odporúčaní v kapitole VI. 3. tohto záverečného stanoviska podľa relevantných pripomienok z procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva.

3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu.

V návrhu strategického dokumentu AS PSK sú navrhované opatrenia, ktorých cieľom je eliminovať a minimalizovať existujúce negatívne vplyvy na životné prostredie, nenavrhujú sa aktivity, ktoré by mohli mať nepriaznivý dopad na životné prostredia a zdravie obyvateľstva. Rešpektované sú limity využitia územia pre zachovanie trvalo udržateľného rozvoja. Realizáciou, resp. uplatňovaním jednotlivých priorít a cieľov AS PSK sa predpokladajú pozitívne vplyvy na životné prostredie a obyvateľstvo vrátane zdravia. Konkrétne opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie budú súčasťou jednotlivých konkrétnych projektov v rámci procesu EIA a bližšie špecifikovaných technických a plošných parametrov stavieb/činností.

V správe o hodnotení strategického dokumentu v kapitole Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie sú uvedené opatrenia na odvrátenie, zníženie alebo zmiernenie prípadných významných negatívnych vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia, ktoré by mohli vyplývať z realizácie strategického dokumentu.

Opatrenia vyplývajúce z plnenia a uplatňovania špecifických cieľov strategického dokumentu na úrovni projektov sú identifikované z pohľadu územného plánovania a realizácie stavieb; z pohľadu ovzdušia / miestnej klímy; z pohľadu hlukových pomerov a vibrácií; z pohľadu horninového prostredia / geodynamických javov; z pohľadu hydrologických pomerov / vodného hospodárstva; z pohľadu vplyvov na pôdu / poľnohospodárstvo; z pohľadu vplyvov na lesy / lesné hospodárstvo; z pohľadu biodiverzity / fauny / flóry a území Natura 2000 / ochrana prírody / ÚSES; z pohľadu sídelného prostredia a štruktúry krajiny; z pohľadu archeológie / kultúrnych pamiatok.

Na základe správy o hodnotení strategického dokumentu, celkových výsledkov procesu posudzovania pripomienok a stanovísk dotknutých orgánov štátnej správy, organizácií, verejného prerokovania zámeru, odborného posudku je možné sa stotožniť so Správou o hodnotení navrhujúcou nasledujúce opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu potenciálnych negatívnych vplyvov na životné prostredie pri naplnení priorít a cieľov definovaných v strategickom dokumente.

Opatrenia vyplývajúce z plnenia cieľov strategického dokumentu na úrovni projektov:

- V rámci prípravy nadväzujúcich lokálnych štúdií a akčných plánov ku krajskej adaptačnej stratégii (napr. katalógy adaptačných opatrení okresov/miest/obcí, lokálne adaptačné stratégie a akčné plány) spracovať analýzu klimatických charakteristík a identifikovať prejavy a dôsledky zmeny klímy v danom území. Na základe analýz aplikovať účinné a cielené adaptačné opatrenia a aktivity navrhnuté v predkladanom dokumente AS PSK.
- V prípade návrhov adaptačných opatrení/aktivít v chránených územiach (Natura 2000, národná sieť chránených území), zabezpečiť primerané posúdenie ich všeobecného dopadu na životné prostredie/predmet ochrany.
- Pri rozhodovaní vo výbere projektov dôsledne sledovať aspekt udržateľnosti podporovanej aktivity po skončení spolufinancovaného projektu.
- Pri realizácii navrhovaných aktivít zabezpečiť súlad s koncepčnými dokumentami a nástrojmi orgánov štátnej správy zameranými na podporu biodiverzity a ochranu krajiny, hodnotenie biotopov, ekosystémových služieb a komunikáciu s miestnymi komunitami.
- Zabezpečiť dôslednú realizáciu posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni jednotlivých aktivít/projektov v súlade so zákonom EIA tak, aby bola zabezpečená optimalizácia zvolených riešení a ich lokalizácie, výberu environmentálnych technológií, časovej a vecnej následnosti jednotlivých realizačných krokov, ako aj vyváženosť environmentálnych, sociálnych a ekonomických aspektov realizovaných projektov; osobitnú pozornosť venovať projektom umiestňovaným v citlivých lokalitách akými sú napr. územia patriace do sústavy Natura 2000, územia so zvýšeným stupňom územnej ochrany prírody a krajiny (MCHÚ, VCHÚ), vymedzené prvky v rámci dokumentácií ÚSES a pod.
- Predmetom posudzovania podľa zákona EIA budú aj ich zmeny činností podľa prílohy 8a zákona EIA.
- Pri realizácii a prevádzke aktivít dodržiavať platnú legislatívu.

Opatrenia z pohľadu územného plánovania a realizácie stavby:

- V prípade budovania nových aktivít stavebného charakteru je potrebné ich umiestnenie a realizáciu riešiť v zmysle stavebného zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zmien a doplnkov zákona a prislúchajúcimi vykonávajúcimi vyhláškami.
- Navrhované aktivity musia byť umiestnené v súlade s územným plánom dotknutého sídelného útvaru, resp. s plánom hospodárskeho rozvoja dotknutého sídelného útvaru.
- Pri realizácii cieľov, adaptačných opatrení a aktivít vyplývajúcich s AS PSK rešpektovať obmedzenia a zákazy vyplývajúce z ochranných pásiem letísk, osobitných letísk, heliportov a leteckých pozemných zariadení. Taktiež vziať do úvahy požiadavky na voľnosť prekážkových rovín a plôch letísk a heliportov bez určených ochranných pásiem na území PSK, ktoré sú zapracované v textovej aj výkresovej časti platného Územného plánu PSK.
- Pri realizácii cieľov, adaptačných opatrení a aktivít vyplývajúcich s AS PSK rešpektovať ochranné pásma existujúcich dráh v zmysle zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach v znení neskorších predpisov a zabezpečiť prejazdnosť (obslužnosť) jednotlivých železničných tratí alebo núdzovej prevádzky tratí s využitím obchádzkových tratí.
- Pri realizácii cieľov, adaptačných opatrení a aktivít vyplývajúcich s AS PSK zohľadňovať a rešpektovať ustanovenia zákona č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

- Zabezpečiť plánované stavebné činnosti v súlade s ochranou životného prostredia (znižovanie energetickej náročnosti stavebných procesov, nakladanie s odpadom v zmysle platnej legislatívy, zavádzanie inovatívnych stavebnotechnických postupov a opatrení).
- Počas realizácie adaptačných opatrení stavebného charakteru je potrebné prijať/realizovať nasledovné opatrenia:
  - Zvlhčovanie dopravných ciest, čistenie prístupovej miestnej komunikácie od nánosov zeminy pri presune stavebných mechanizmov racionálnym využívaním stavebných mechanizmov, z dôvodu eliminácie produkcie spalínových plynov.
  - Poučenie pracovníkov stavby o predpisoch bezpečnosti a ochrany pri práci.
  - Dodržiavanie príslušných STN v zmysle platnej legislatívy.
  - Kontrola technického stavu stavebných mechanizmov pred ich využitím na stavebné práce.
  - Oplotenie areálu stavby pre zabránenie prístupu nepovolaným osobám.
  - Dodržiavanie zásad na zabránenie znečistenia povrchových a podzemných vôd.
  - Stavebné práce v blízkosti drevín navrhujeme vykonať citlivo, poškodené dreviny ošetriť a výkopy v blízkosti koreňového systému čo najskôr zasypať.
  - Pred začiatkom výkopových prác spojených s realizáciou navrhovaných aktivít vytýčiť a overiť všetky existujúce podzemné siete technickej infraštruktúry. Akékoľvek zemné práce musia byť vykonávané so zvýšenou opatrnosťou, aby nedošlo k porušeniu sietí a ich izolácie.

Opatrenia z pohľadu ovzdušia / miestnej klímy:

Počas realizácie aktivít stavebného charakteru (umiestňovaných najmä v zastavaných územiach obcí), pri ktorých môžu vznikať prašné emisie je potrebné využiť technicky dostupné prostriedky na obmedzenie vzniku týchto prašných emisií:

- Skladovanie prašných stavebných materiálov v hraniciach staveniska minimalizovať, resp. ich skladovať v uzatvárateľných plechových skladoch, silách a pod.
- Zabezpečiť maximálne zníženie prašnosti počas výstavby aktivít najmä kropením staveniska počas výkopových prác a kapotovaním zariadení na manipuláciu so sypkými materiálmi, oplachtením stavby pri realizácii prašných stavebných činností a pod.
- Čistenie automobilov pri výjazde zo staveniska, čistenie prístupovej komunikácie na výjazde mechanizmov zo staveniska, kropenie staveniska počas výkopových prác a pod.

Opatrenia z pohľadu hlukových pomerov a vibrácií:

- Na zemné práce používať modernú techniku s čo najnižším certifikovaným akustickým výkonom. Vylučuje sa používanie zastaraných stavebných strojov bez platného osvedčenia o akustických emisiách.
- Odporúča sa zakázať prevádzku ťažkých stavebných strojov/mechanizmov v zastavaných územiach obcí vo večernej a nočnej dobe a počas víkendov a sviatkov. Prevádzku je nutné sústrediť len na dennú dobu v max. rozmedzí 7:00 - 18:00 hod.
- Dodržiavať príslušné hygienické limity hluku určené vyhláškou MZ SR č. 549/2007 Z. z. v znení neskorších zmien a predpisov.
- Opatrenia proti účinku vibrácií súvisia aj s organizáciou dopravy na stavenisku, vjazdov a výjazdov nákladných automobilov so stavebným materiálom a zeminou z výkopov, zníženie povolených rýchlostí, a pod.
- Stacionárne alebo dočasné zdroje vibrácií v etape výstavby aktivít (napr. ťažké stavebné mechanizmy) eliminovať výberom vhodného typu mechanizácie s nízkou intenzitou účinku vibrácie a situovanie stavebného stroja na stavenisku.

Opatrenia z pohľadu horninového prostredia / geodynamických javov:

- Pri realizácii aktivít, ktorých cieľom je stabilizácia/sanácia havarijných lokalít je nevyhnutné dávať prednosť použitiu technológií a postupov, ktoré nebudú mať negatívne dopady na životné prostredie a zdravie. Ich negatívny vplyv by mal byť minimalizovaný v porovnaní s negatívnymi účinkami pôvodnej lokality. Využívanie environmentálne priaznivých technológií pri sanáciách je kľúčové pre udržateľnosť a účinnosť týchto opatrení, najmä v kontexte meniacich sa podmienok sprevádzajúcich zmenu klímy.
- Zabezpečiť ochranu nerastného bohatstva v súlade so zákonom č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva v znení neskorších predpisov.

Opatrenia z pohľadu hydrologických pomerov/vodného hospodárstva:

- Pri umiestňovaní aktivít s charakterom vodnej stavby resp. realizácii protipovodňových aktivít musia byť dodržané a zohľadnené podmienky príslušného správcu povodia, resp. dotknutého vodného toku, ktorý určí špecifické podmienky pre výstavbu takéhoto zariadenia v lokalite, kde bude stavba takéhoto charakteru umiestnená.
- Neumiestňovať a neuskladňovať stavebný materiál v blízkosti vodného toku, kedy by pri zvýšených prietokoch mohlo dôjsť k strhnutiu stavebných materiálov do vodného toku a tým k vytvoreniu prekážok obmedzujúcich plynulý odtok vody.
- Presadzovať/zdôrazniť opatrenie ústupu od odkanalizovania zrážkových vôd zo stavieb a riešením ich likvidácie vsakovaním do podlažia, resp. opatrenie budovania záchytných zariadení na zrážkové vody s možnosťou ich využívania na závlahy v dobe sucha vo všetkých následných lokálnych spodrobnení, implementačných koncepcií a prostredníctvom dokumentov územného plánovania aj do konkrétnych stavebných aktivít.
- Realizácia a prevádzka objektov vodných stavieb musí byť v súlade s platnou legislatívou (vodný zákon).
- Pre prípad havárií použiť plán havarijných opatrení na likvidáciu škôd.

Opatrenia z pohľadu vplyvov na pôdu / poľnohospodárstvo:

Navrhované adaptačné opatrenia/aktivity budú mať ťažiskovo pozitívny až významne pozitívny vplyv na pôdu a poľnohospodárstvo. Určité riziko vplyvu na životné prostredie vyplýva z nedodržania odporúčaných podmienok realizácie niektorých opatrení:

- V prípade realizácie odvedenia vody do recipientu (spôsobuje vysušovanie pozemku, resp. krajiny) je vhodné kombinovať takéto opatrenie s infiltračnými opatreniami, ako sú napríklad infiltračné priekopy. Alternatívne je možné odvádzať vodu do zasakov, jám alebo mokradí.
- Odporúčame revidovať sústavu odvodňovacích kanálov v krajine s cieľom rozšíriť ich funkcie o zariadenia na reguláciu odtoku vody alebo zrušiť úseky, ktoré už neslúžia svojmu pôvodnému účelu a poslaniu.
- Minimalizácia podrývania na svahoch. Namiesto podrývania sa môžu uplatniť stabilizačné techniky, ktoré minimalizujú vyzdvihovanie kyprenej zeminy, a tým zamedzia jej nepatrnému zosúvaniu sa dole svahom.
- Zabezpečiť obrábanie pôdy prostredníctvom redukovaných a minimalizačných technológií.

Opatrenia z pohľadu vplyvov na lesy / lesné hospodárstvo:

Väčšina adaptačných opatrení bude mať pozitívny až významne pozitívny účinok.

- Pri dosahovaní zmeny drevinového zloženia a podpore diverzity je vhodné preferovať použitie vyššieho podielu pôvodných, stanovištne vhodných druhov a proveniencií, ktoré majú vyšší potenciál odolávať klimatickým zmenám. V prípade, keď nie je možné využiť

pôvodné, stanovištne vhodné druhy a proveniencie, možno zväziť použitie nepôvodných druhov a proveniencii pomocou postupov asistovanej migrácie, riadenej relokácie a podobne. Tieto postupy sú v určitom rozsahu upravené príslušným právnym predpisom o lesnom reprodukčnom materiáli a sú v súlade s právnymi normami Európskej únie.

- Keďže niekoľko štúdií naznačuje citlivosť bukových porastov na suché podmienky a následné biotické faktory, je potrebné zväziť opatrné využitie buka ako základnej dreveniny pri rekonštrukcii nepôvodných smrekových porastov.
- Podporovať druhovú diverzitu porastov.
- Pri následnom plánovaní a implementácii adaptačných opatrení je dôležité brať do úvahy ich celkový vplyv na lesný ekosystém. Pri navrhovaní adaptačných opatrení súvisiacich s klimatickou zmenou v lesníctve je nevyhnutné uvažovať o komplexnom prístupe a zohľadniť možný dopad týchto opatrení nielen na lesnú krajinu, ale aj na poľnohospodársku a urbánnu krajinu v rámci celého povodia.
- Pri uplatňovaní navrhovaných aktivít zohľadňovať regionálne (oblastné) štúdie zraniteľnosti lesa.
- V chránených územiach prednostne podporovať iba rekonštrukciu a údržbu lesných ciest.

Opatrenia z pohľadu biodiverzity / fauny / flóry a území Natura 2000 / ochranu prírody / ÚSES:

- Minimalizovať potrebu výrubov drevín, v prípade realizácie výrubov v nevyhnutnom rozsahu postupovať v zmysle platnej legislatívy.
- Rešpektovať opatrenia zelene v súlade s normou STN 83 7010 Ochrana prírody. Pri navrhovaných výsadbách nepoužiť invázne druhy.
- V súvislosti s plnením aktivít vzťahujúcich sa k životnému prostrediu zabezpečiť aby implementácia AS PSK bola v súlade s požiadavkami príslušnej environmentálnej legislatívy EÚ, predovšetkým s rámcovou smernicou Rady o vode 2000/60/ES, smernicou Rady o biotopoch 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín a smernicou Rady 79/409/EHS o ochrane voľne žijúceho vtáctva, ako aj príslušnou národnou legislatívou, najmä zákonom č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Všetky budúce aktivity vyplývajúce z napĺňania cieľov a adaptačných opatrení tohto strategického dokumentu by v prípade umiestnenia v územiach s vyšším stupňom ochrany, resp. v územiach sústavy Natura 2000 alebo v ich blízkosti mali byť po upresnení ich parametrov, lokalizácie a rozsahu prekonzultované a odsúhlasené Štátnou ochranou prírody SR. V prípade umiestnenia aktivít v blízkosti prvkov ÚSES po upresnení ich parametrov, lokalizácie a rozsahu by ich umiestnenie malo byť prekonzultované a odsúhlasené príslušným úradom ochrany prírody a krajiny (Okresný úrad, mestský úrad).
- V rámci procesu posudzovania bude uplatnený princíp predchádzania prípadných predpokladaných vplyvov pomocou formulácie podmienok a limitov k jednotlivým dotknutým aktivitám. Významným hľadiskom bude dôsledný výber predkladaných projektov a riadna priebežná i záverečná kontrola pri realizácii jednotlivých aktivít. Nezanedbateľné je aj možné súbežné pôsobenie niekoľkých realizovaných aktivít v rámci jedného, či na seba nadväzujúcich území.
- Zaisťovať monitoring vplyvu a účinku realizovaných aktivít príp. ich súboru na predmety ochrany prírody v dotknutých chránených územiach, alebo ich časti, posúdiť efektivitu a v prípade nutnosti prijať a vykonať nápravné opatrenia.
- Zapojiť do prípravy lokálnych adaptačných stratégií, akčných plánov alebo katalógov adaptačných opatrení samosprávne orgány, vlastníkov pozemkov, správcov chránených území (príslušných správ Štátneho ochrany prírody SR), odborne zamerané mimovládne organizácie, vedecký sektor a ďalšie relevantné organizácie. Tieto opatrenia sa týkajú aj

chránených území a je potrebné zosúladiť ich s plánmi starostlivosti alebo ostatnou dokumentáciou ochrany prírody.

- Zabrániť poškodzovaniu ekosystémov a úbytku biodiverzity vo voľnej krajine.
- Zabrániť plošnej erózii pôdneho profilu vytváraním prvkov ÚSES v podobe vegetačných pásov a rozčlenenia veľkoplošných poľnohospodárskych celkov a lánov (pomocou medzí, prvkov ÚSES alebo pestovaním rôznych plodín).
- Realizovať prvky ÚSES na všetkých úrovniach na základe osobitných projektov ÚSES, ako aj na základe potrieb a návrhov pozemkových úprav. Tieto prvky majú byť implementované najmä v oblastiach, kde by mali priamy vplyv na stav ochrany prírody, alebo kde budú slúžiť na zabezpečenie spojenia a konektivity medzi týmito územiami.
- Dôsledne sledovať rozsah a spôsoby šírenia invázných druhov na území PSK (s osobitným zameraním na druhy, ktorých šírenie môže byť podporované zmenou klímy).
- Zabraňovať prieniku invázných druhov cez vegetačné koridory, zabraňovať šíreniu invázivných druhov drevín včasnou a účinnou likvidáciou ohnísk, posilňovať ekologickú stálosť a funkčnosť prirodzených biokoridorov.
- V prípade umiestnenia stavby v lokalite Natura 2000 dodržiavať nasledovné opatrenia:
  - V prípade zásahov do území sústavy Natura 2000 vykonať primerané posúdenie vplyvu na dotknuté územia sústavy Natura 2000 pre konkrétny projekt / plán.
  - Realizovať primerané posúdenie vplyvu plánu na dotknuté územia sústavy Natura 2000 pre konkrétny projekt / plán v prípade zasahovania do domovských okrskov predmetov ochrany CHVÚ a ÚEV a vyhodnotiť zábery potravných biotopov a ovplyvnenie potravných a migračných podmienok.
  - Pri zásahoch do vodných tokov, ktoré sú súčasťou ÚEV alebo ich časť je súčasťou ÚEV a predmety ochrany sú priamo závislé od tohto vodného toku, odporúčame vykonať primerané posúdenie vplyvu na dotknuté územia sústavy Natura 2000 pre konkrétny projekt / plán bez ohľadu na vzdialenosť od hranice od ÚEV, hlavne ak má opatrenie charakter bariéry alebo predstavuje riziko havárie.
  - Pri realizácii opatrení ovplyvňujúcich hydrologické pomery (protipovodňové opatrenia, budovanie vodných zdrojov, meliorácie a pod.) detailne a odborne zhodnotiť a štúdiami podložiť ovplyvnenie hydrologických pomerov v najbližšie sa nachádzajúcich územiach sústavy Natura 2000.
  - Pri realizácii líniových opatrení a iných opatrení vytvárajúcich bariéry v krajine (protihlukové steny, retenčné prvky a pod.) posúdiť vplyv na migráciu predmetov ochrany medzi jednotlivými územiami sústavy Natura 2000.
  - V blízkosti území sústavy Natura 2000 navrhovať zmeny v poľnohospodárskych postupoch po konzultáciách s odborníkmi na predmety ochrany vyskytujúce sa na ich území aby sa predišlo nevhodne zvoleným agrotechnickým postupom a pestovaniu plodín, ktoré by mohli predstavovať zhoršenie podmienok pre dotknuté druhy.
  - Pri podpore tradičného obhospodarovania agrárnej krajiny (pasenie, kosenie) v územiach sústavy Natura 2000 a v ich susedstve postupovať na základe konzultácií so ŠOP SR, resp. príslušným orgánom ochrany prírody.
  - Likvidáciu invázných drevín v územiach sústavy Natura 2000 a v ich blízkosti vykonávať výlučne v mimohniezdnom období.
  - Pri opatreniach z oblasti lesného hospodárstva, ktoré budú zasahovať do ÚEV a CHVÚ vypracovať primerané posúdenie vplyvu na dotknuté územia sústavy Natura 2000 pre konkrétny program starostlivosti o les (PSL).

Opatrenia z pohľadu sídelného prostredia a štruktúry krajiny:

- Pri realizovaní navrhovaných aktivít v sídelnom prostredí je nutné dodržiavať príslušné hygienické limity stanovené v zmysle platnej legislatívy.

- Nenavrhovať aktivity, pri ktorých realizácii by došlo k zhoršeniu svetelného smogu na územiach poskytujúcich kvalitné podmienky pre nočné pozorovanie oblohy.
- Vylúčiť zastavanie a vizuálne znehodnotenie pohľadovo exponovaných miest a území tvoriacich charakteristické krajinné panorámy, území s historickými krajinnými štruktúrami a kultúrnohistorickými pamiatkami, ktoré vytvárajú typický ráz krajiny, resp. charakteristický vzhľad krajiny.
- Chrániť súčasné plochy zelene a minimalizovať výstavbu na súčasných plochách zelene.
- V primeranej miere podporovať rozčleňovanie nových a rekonštruovaných parkovísk plochami zelene.
- Budovať modrozelenú infraštruktúru – dažďové záhrady, zelené alebo biosolárne strechy, zelené fasády, retenčné alebo poloretenčné parkoviská, zelené rigoly, izolačné zelené steny a podobne.

Opatrenia z pohľadu archeológie / kultúrnych pamiatok:

- V prípade, že počas realizácie adaptačných opatrení bude nájdené archeologické nálezisko je podľa platného zákona o ochrane pamiatok navrhovateľ a dodávateľ stavby povinný zabezpečiť realizáciu archeologického výskumu.
- Pri realizácii navrhovaných aktivít v zónach pamiatkovej ochrany resp. priamo na objektoch ochrany a v ich okolí je potrebné vyžiadať a rešpektovať stanovisko príslušného pamiatkového úradu.
- Zabezpečiť ochranu kultúrneho dedičstva v súlade so Zákonom NR SR č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.
- Navrhované adaptačné prvky uplatňovať s ohľadom na pamiatkovú ochranu a na typ zástavby.

4. Odôvodnenie záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu

Toto záverečné stanovisko bolo vypracované podľa § 14 zákona EIA na základe celkového výsledku procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu AS PSK, pri ktorom sa zväzil stav prírodného prostredia, využitia územia, význam očakávaných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva z hľadiska ich pravdepodobnosti, kumulatívnych vplyvov, ich rozsahu a trvania, so zameraním najmä na súlad s ostatnými strategickými dokumentmi na národnej a regionálnej úrovni, na úroveň spracovania oznámenia o strategickom dokumente, úroveň spracovania správy o hodnotení strategického dokumentu, po vyhodnotení predložených stanovísk a pripomienok, výsledku verejného prerokovania a záverov odborného posudku a za súčasného stavu poznania.

Pri hodnotení podkladov a vypracovaní záverečného stanoviska sa postupovalo podľa príslušných ustanovení zákona EIA. Pri posudzovaní boli zvažované možné vplyvy navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie a zdravie obyvateľstva a predpokladaná účinnosť navrhovaných opatrení.

Príslušný orgán analyzoval každú pripomienku a stanoviská od zainteresovaných subjektov. Doručené stanoviská obsahovali najmä požiadavky na opravu nepresností údajov do návrhu strategického dokumentu AS PSK.

Správa o hodnotení, ako aj posudok odborne spôsobilej osoby preukázali, že priame i nepriame vplyvy opatrení strategického dokumentu na životné prostredie budú prevažne pozitívne. Z hľadiska synergických a kumulatívnych vplyvov prevažujú očakávané pozitívne vplyvy nad vplyvmi negatívnymi.

Z výsledku posudzovania vplyvov na životné prostredie vyplynulo, že strategický dokument AS PSK vo variante, ktorý bol posudzovaný, je prijateľný z hľadiska celkových kumulatívnych vplyvov na životné prostredie. Realizácia strategického dokumentu AS PSK

bude mať prevažne pozitívne vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia, vrátane zdravia.

Záverečné stanovisko bolo vypracované podľa prílohy č. 6 zákona EIA, na základe odborného posudku vypracovaného podľa § 13 zákona EIA a všetkých dostupných podkladov, pričom zohľadňuje pripomienky a požiadavky uvedené v doručených stanoviskách.

5. Návrh monitoringu

Vzhľadom na charakter AS PSK a jej orientáciu na zmiernenie negatívnych vplyvov klimatickej zmeny a s tým spojené skvalitnenie životného prostredia, je systém opatrení na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie orientovaný na zabezpečenie optimalizácie realizácie jednotlivých aktivít.

Účelom monitorovacieho systému bude monitorovať, či sú dosahované stanovené výstupy a či sa plnia výsledkové ukazovatele. Komplexný a efektívny monitorovací systém bude dôležitý nielen pre sledovanie procesu vykonávania a implementácie adaptačnej stratégie, ale bude aj základom pre úspešné hodnotenie.

Stupeň implementácie AS PSK bude predstavovať „akčný plán“, ktorý stanoví konkrétne ciele (krátkodobé, strednodobé a dlhodobé), opatrenia a aktivity v rámci jednotlivých sektorov zamerané na priamu súvislosť s kompetenciami krajskej samosprávy v úzkom prepojení na PHRSR PSK. Akčný plán bude rozpracovaním aktivít až na konkrétne úlohy a stanoví merateľné ukazovatele efektívnosti navrhovaných opatrení a aktivít. Jeho súčasťou bude zadefinovanie projektových zámerov, ktoré bude možné realizovať prostredníctvom projektov z vlastných zdrojov, ako aj z projektov financovaných z externých zdrojov. Akčný plán predstavuje prehľadný a efektívny nástroj na monitoring vecného plnenia prijatých úloh, a tiež jeho pravidelná aktualizácia reaguje na aktuálne zmeny vnútorného i vonkajšieho prostredia.

Monitoring a vyhodnotenie plnenia akčných plánov bude vychádzať zo zaužívanej praxe a postupov v rámci schvaľovacích mechanizmov PSK. Budú ho zabezpečovať všetky subjekty zúčastnené na riadení a implementácii AS PSK v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností.

Základom monitoringu vplyvov AS PSK na životné prostredie bude na úrovni jednotlivých činností/projektov napĺňanie podmienok vyplývajúcich zo záverečných stanovísk environmentálneho posudzovania vplyvov projektov na životné prostredie tzv. EIA procesu (Environmental Impact Assessment), ktoré vydáva MŽP SR v zmysle zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Monitoring bude tak naviazaný na výsledky procesu EIA, kde sú zadefinované povinnosti, ktoré vyplývajú pre realizátora činnosti (projektu) a sú závislé od charakteru projektu a jeho vplyvu na životné prostredie.

V rámci monitoringu životného prostredia bude potrebné zabezpečiť pravidelné sledovanie vplyvov v rôznych štádiách prípravy stavieb, realizácie a prevádzky na vybraných zložkách životného prostredia vo vymedzených lokalitách, pričom úlohou analýzy výsledkov monitoringu bude vyhodnotenie vplyvov stavieb s následným vyvodením dôsledkov a prijatím opatrení na elimináciu tých vplyvov, ktoré budú nepriaznivé na životné prostredie.

Úspešnosť spomínaných krokov a zabezpečenie objektívnosti výstupov bude závislé na výbere sledovaných vplyvov, zložiek a parametrov životného prostredia a výbere lokalít na ich sledovanie.

Osobitnú pozornosť bude potrebné venovať projektom vo vzťahu k ich potenciálnym negatívnym dopadom na lokálne kvalitatívne parametre životného prostredia, ochranu biotopov a humánneho životného prostredia.

Pri rozhodovaní o výbere projektov bude potrebné dôsledne sledovať aspekt udržateľnosti podporovanej aktivity po ukončení spolufinancovaného projektu a vyváženosť krátkodobých a dlhodobých efektov.

Pri rozhodovaní o výbere projektov bude potrebné sledovať vyváženosť lokálnych, regionálnych a nadregionálnych efektov s cieľom preferencie kumulatívnych a synergických efektov na nadmiestnej úrovni.

V rámci návrhu adaptačných opatrení sa taktiež predpokladá zaviesť systém monitoringu:

- výskytu zvýšených teplôt, intenzívnych zrážkových javov a záplav a ich vplyv na stavby,
- havarijných a zosuvných lokalít, počasného monitorovanie,
- reakcie citlivých organizmov na zmenu klímy a účinnosti realizovaných opatrení,
- významných biotopov, prvkov ÚSES, stavu zelene a pod.

Predpokladá sa podporovať prevádzkovanie prebiehajúceho monitoringu ovzdušia, sucha atď..

Taktiež sa odporúča podporovať budovanie integrovaného agrometeorologického monitoringu a výstrahy, uplatňovať opatrenia v požiarnej prevencii – protipožiarne monitorovacie a výstražné systémy slúžiace na včasnú detekciu, lokalizáciu a ohlásenie požiarov a pod.

Konkrétne návrhy monitorovania environmentálnych vplyvov vrátane vplyvov na zdravie budú súčasťou jednotlivých projektov AS PSK v rámci procesov EIA.

6. Vyhlásenie sumarizujúce, ako boli začlenené úvahy o environmentálnych aspektoch do strategického dokumentu, ako bola zohľadnená správa o hodnotení strategického dokumentu, ako boli zohľadnené stanoviská verejnosti k správe o hodnotení strategického dokumentu, výsledky uskutočnených konzultácií, dôvody výber schváleného strategického dokumentu v porovnaní s inými prijateľnými variantmi a informácia o opatreniach, o ktorých sa rozhodlo v súvislosti s monitoringom.

Sumárne je možné konštatovať, že environmentálne aspekty boli začlenené do strategického dokumentu v primeranej miere a zohľadnené aj v správe o hodnotení, ktorá je vypracovaná v zmysle prílohy č. 4 zákona EIA dostatočne podrobne. Objektívne zhodnotila súčasný stav životného prostredia, definovala jednotlivé okruhy problémov z hľadiska životného prostredia a zhodnotila možné vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie.

Spracovateľ odborného posudku, spracovateľ strategického dokumentu a príslušný orgán analyzovali každú pripomienku a stanoviská od dotknutých subjektov. Vznesené relevantné pripomienky, resp. požiadavky sa zohľadnia v konečnom znení strategického dokumentu AS PSK.

Posudzovaný strategický dokument AS PSK je vypracovaný v jednom variantnom riešení a v nulovom variante. Nulový variant je stav, ktorý by nastal, ak by sa strategický dokument neprijal a následne nerealizoval.

Z komplexného procesu posudzovania vyplýva, že pre realizáciu sa odporúča variant rozpracovaný a uvedený v správe o hodnotení strategického dokumentu a v strategickom dokumente. Odporúča sa preto prijať strategický dokument vo variante, ktorý bol posudzovaný z hľadiska vplyvov na životné prostredie.

Obstarávateľ zverejní schválený strategický dokument AS PSK spolu s informáciami podľa § 15 ods. 5 zákona EIA na svojom webovom sídle.

7. Informácia pre schvaľujúci orgán o dotknutej verejnosti pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov

Podľa § 6a ods. 1 zákona EIA je dotknutá verejnosť pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov verejnosť, ktorá má záujem alebo môže mať záujem o prípravu strategických dokumentov pred ich schválením.

Medzi dotknutú verejnosť pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov patrí:

- a) fyzická osoba staršia ako 18 rokov,
- b) právnická osoba,
- c) občianska iniciatíva podľa § 6a odseku 3.

Podľa § 6a ods. 5 zákona EIA má dotknutá verejnosť pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov právo zúčastniť sa prípravy a posudzovania vplyvov strategického dokumentu, a to až do schválenia strategického dokumentu, vrátane práva podať písomné stanovisko podľa § 6 ods. 6, § 8 ods. 8, § 12 ods. 2 zákona EIA, účasti na konzultáciách a verejnom prerokovaní strategického dokumentu.

Počas celého procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu AS PSK na životné prostredie neboli na obstarávateľa strategického dokumentu doručené žiadne zásadné pripomienky, ktoré by zásadným spôsobom bránili v ďalšom rozpracovaní návrhu strategického dokumentu.

Verejnosť, ktorá v procese posudzovania vplyvov strategického dokumentu AS PSK prejavila svoj záujem na príprave strategického dokumentu AS PSK je Združenie domových samospráv, Rovniankova 14, 851 02 Bratislava. Požiadavky dotknutej verejnosti doručené k rozsahu hodnotenia strategického dokumentu sú zapracované v kapitole VI. 3. tohto záverečného stanoviska - Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu – v časti Opatrenia z pohľadu sídelného prostredia a štruktúry krajiny.

VII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia záverečného stanoviska

Ing. Alena Sekeráková
Okresný úrad Prešov
Odbor starostlivosti o životné prostredie
oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja
v súčinnosti
s Úradom verejného zdravotníctva SR

2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu príslušného orgánu, pečiatka

Okresný úrad Prešov
Odbor starostlivosti o životné prostredie
PaedDr. Miroslav Benko, PhD., MBA, LL.M.
Námestie mieru 3, 080 01 Prešov
vedúci odboru

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

V Prešove dňa 05.12.2023